

6 Pouličný spisovateľ
Príbeh Petra Soráta, ktorý padol na úplné dno, no dnes dokáže rozdávať nádej a optimizmus.

10 Spomienka na Meko
Odchod speváka s nádhernými pesničkami a dobrým srdcom zasiahol tisíce ľudí na Slovensku i v Česku.

14 Starostovia o roku 2021
Čo sa napriek pandémie podarilo urobiť pre ľudí v bratislavských mestských častiach?

23 Ako z Vydrice vyháňali hriech
Napriek všetkým snahám najstaršie vydrické remeslo nezaniklo.

Na Hlavnom námestí už boli pripravené vianočné stánky, napokon ich museli dať preč.

Advent je v lockdowne. Ako chce mesto zachrániť sviatočnú náladu?

BRATISLAVA

„Asi tu budem len ja a vianočný strom,“ predviedla pani Zuzana, ktorá už roky predáva horúce gaštany v malom stánku na Hviezdoslavovom námestí. Stalo sa. Vianočné trhy sú zrušené, advent prežívame v lockdowne. Bratislava však napriek tomu chystá viaceré zaujímavé podujatia.

Vianočnú náladu sme si mohli užiť len pár dní, a to na Tyršovom nábreží v Petržalke, kde najskôr púšťali výlučne kompletne zaočkovaných návštevníkov, potom pravidlá uvoľnili, mohli prísť aj ľudia po prekonaní covidu alebo s negatívnym testom. Už pred prvým adventným víkendom sme však našli Zimný Tyršák zatvorený.

Minulú sobotu robotníci rozbírali i vianočné stánky pred Starou radnicou, ktoré dalo mesto postaviť ešte začiatkom novembra. Zostal len ten jediný, s pečenými gaštanmi na Hviezdoslavovom

námestí. A fungoval ešte predaj cez okienko, viaceré podniky v centre za dve – tri eurá ponúkali pohárik horúceho punču, vareného vínka alebo čaju.

Napriek všetkým obmedzeniam však Bratislavské kultúrne a informačné stredisko spolu s mestom a mestskými časťami skúšajú zlepšiť vianočnú atmosféru i náladu ľudí. Tak ako vlni, aj tento rok sa bratislavské Vianoce otvárali online - rozsvietenie vianočných stromov na Hlavnom a Hviezdoslavovom námestí si môžete pozrieť aj dodatočne na videu, ktoré

nájde na facebooku hlavného mesta i mestskej časti Staré Mesto. Keď sme deň pred prvou adventnou nedeľou prešli centrom mesta, videli sme, že ľuďom robia vyzdobené stromčeky radosť, mnohí sa pri nich fotili. Pripravené sú i ďalšie vianočné aktivity, informácie o nich nájdete na stránke vianoce.bratislava.sk. Keďže sa však už teraz dá predpokladať, že lockdown potrvá dlhšie, a možno dokonca s prísnejším režimom, vopred si preverte, či sa dané podujatie napokon nezrušilo. (bn)

Foto: bn

Program bratislavských Vianoc

- Od Mikuláša budú na Primaciálnom námestí vystavené vypletané tanečnice prírodnými pletivami.
- Na Primaciálnom námestí pribudne aj Vianočný les so stromčekmi, ktoré vyzdobia deti a žiaci bratislavských škôl a centra voľného času.
- Od 14. do 16. decembra je v pláne Čítanie na zastávke – známi herci budú čítať vianočné príbehy vo výklade Mestskej knižnice na Kapucínskej ulici.
- Poslednú adventnú nedeľu si môžete pozrieť online prenos vianočného špeciálu Klarisky diškurz s viacerými zaujímavými hosťami.
- Vianočné mesto podporia aj mestské časti a organizácie, viac sa dozviete na webe vianoce.bratislava.sk.

PAAS sa už hlási

BRATISLAVA

Spustenie registrácie pre prvé tri zóny, kde začne platiť celomestská parkovacia politika (PAAS), naplánoval magistrát na tento mesiac.

Už od januára budúceho roku sa má totiž parkovanie v Krasňanoch, na Tehelnom poli a petržalských Dvoroch 4 regulovať podľa nových pravidiel. Znamená to, že v týchto zónach (ku ktorým postupne pribudnú ďalšie) bezplatne odstavia svoje auto len rezidenti, ktorí sa zaregistrujú a kúpia si parkovaciu kartu. Za 39 eur budú môcť po celý rok parkovať kdekoľvek v zóne svojho trvalého bydliska a k tomu získajú gratis 100 alebo 150 hodín na parkovanie pre svoje návštevy.

V súvislosti so zavedením novej parkovacej politiky plánuje magistrát zriadiť aj niekoľko záchytných parkovísk na okrajoch mesta, kde bude možné prestúpiť na mestskú hromadnú dopravu. Záchytné parkoviská sa zrealizujú v dvoch vlnách. V prvej pôjde o tzv. rýchle riešenia na pozemkoch mesta ako je Jurajov dvor alebo Cintorín Vrakuňa, ale v príprave sú aj ďalšie lokality. Na mestských zastupiteľstvách v máji a v júni boli schválené prenájmy plôch na záchytné parkoviská na Púchovskej ulici v Rači a v areáli Incheby v Petržalke pri Dunaji. Bude ich prevádzkovať mestská spoločnosť Mestský parkovací systém, ktorá bude kontrolovať aj parkovanie cez svojich parkovacích asistentov a skenovacie autá. Viac informácií nájdete na webe paas.sk. (bn)

Slovo k veci

Ukradli Vianoce?

Napriek sľubom sa vysoké percento zaočkovaných Bratislavčanov nestalo priepustkou na slobodu, covid nás zamkol všetkých bez rozdielu. A už teraz tušíme, že lockdown sa môže predĺžiť až do Vianoc.

Ulice nášho mesta sú bez života, ľudia unavení z pandémie a naštvaní z chaosu v opatreniach proti šíreniu vírusu. Nekradnite nám Vianoce, čítame emotívny status na sociálnej sieti a deň na to správu, že Univerzitná nemocnica Bratislava musela odložiť viac ako 4 500 operácií.

Ak nechceš priveľa, tak dôjdeš do cieľa, pripomína nádherná skladba Mekyho Žbirku Fair Play. Radšej si teda spočítajme, čo všetko dokázali naše samosprávy urobiť pre ľudí napriek ťažkému covidovému roku (viac na str. 14). Za zamyslenie stojí aj príbeh pouličného spisovateľa (str. 6) o pekle, z ktorého sa dostal vlastným úsilím, a dnes dáva nádej nešťastníkom, ktorí už neveria v nič dobré.

Všeličo nám ani tento rok nevyšlo podľa predstáv, ale strážiť si treba to podstatné. Ak máme zdravie, lásku svojich blízkych a domov, kam sa môžeme vracieť, máme to, čo potrebujeme najviac.

Anna Čapková

STAVENISKO ODOVZDANÉ Vyrúbané stromy pri novej električkovej trati nahradia stovky iných

Pri budúcej zastávke s názvom Stred (neďaleko Kostola Svätej Rodiny) sa už pracuje.

PETRŽALKA
Mesto už spustilo výstavbu pokračovania električkovej trate v Petržalke s dĺžkou 3,9 km. Realitou má byť cesta z budúcej konečnej Janíkov dvor do centra v priebehu 12 minút.

Okrem novej električkovej trate so 7 zastávkami projekt zahŕňa rekonštrukciu 490 m existujúcej trate od Bosákovej po Jungmannovu, 9 križovatiek riadených dopravnou signalizáciou, aj 6 km novej oddelenej cyklotrasy pozdĺž trate. Pribudne tiež združený most pre cestnú aj električkovú dopravu na Rusovskej ceste, most pre električkovú dopravu ponad Chorvátske rameno, most pre

cestnú dopravu na Kutlikovej ulici a lávka pre peších a cyklistov ponad Chorvátske rameno. O priebehu prác bude mesto verejnou formou informovať.

Jednou z prvých aktivít má byť odstraňovanie stromov a náletových drevín v priestore budúcej trate a súvisiacich inžinierskych sietí. „Tieto dreviny sa nahradia výrazne väčším počtom nových. Konstru vegetačných úprav bude tvoriť 1 512 vzrastlých stromov vysadených v stromoriadiach, ktoré budú lemovat električkovú trať, cyklistické či pešie chodníky, ale aj v skupinových výsadbách vo vybraných lokalitách,“ priblížila hovorkyňa magistrátu

Katarína Rajčanová. V okolí novej trate pribudne tiež 9 925 m² kríkov, 2 637 m² trvaliek, 9 114 m² lúčnych porastov, 180 228 m² trávnikov a v priestore koľajísk sa vysadí 22 755 m² rozchodníka, podobne ako na zrekonštruovanej Dúbravsko-karľovskej radiále. „Vzhľadom na to, že nová trať bude križovať viaceré cestné komunikácie, ktoré bude potrebné upraviť alebo prestavať, počas prác nevyhnutne vzniknú aj dočasné dopravné obmedzenia, o ktorých bude mesto obyvateľky a obyvateľov včas informovať,“ avizovala Rajčanová.

Vďaka novej trati s preferenciou električiek na križovatkách sa z Janíkovho dvora do

Nové zastávky:

Chorvátske rameno
Gessayova
Zrkadlový háj
Stred (nám. Jána Pavla II.)
Veľký Draždiak
Lietavská (Lúčanka)
Janíkov dvor

Predĺženie trate má byť hotové do konca roku 2023.

Ďalšia reštaurácia v centre Bratislavy skončila

STARÉ MESTO

Kedysi tu sídlila predajňa nábytku legendárnej speváčky Zory Kolínskej, neskôr obľúbená reštaurácia, kde sa napríklad spisovateľ Ľubomír Feldek rozhodol oslaviť 80-tku so všetkými svojimi priaznivcami. Priestory na prízemí Domu novinárov v bratislavskom Starom Meste sú dnes prázdne, hľadá sa nový majiteľ. Dôvod: chýbajú kuchári...

Dvere do reštaurácie Pulitzer na Župnom námestí, ktorá fungovala od roku 2008, sú zamknuté. Veľký plagát s oznamom „Na prenájom“ už dlhšie púta pozornosť okoloidúcich, seriózny záujemca sa však zatiaľ nenašiel. Podnikanie v gastronómii je dnes, v čase korony, rizikové.

„Obmedzenia pandémie sme ako-tak prežili, ale len s jednou reštauráciou, s legendárnou Štefánkou oproti Prezidentskému palácu. Povedali sme si, že radšej mať jeden dobrý podnik ako dva horšie. O hostí by sme núdzu nemali, chýba nám predovšetkým personál, najmä kuchári. Ľudia poodchádzali z gastrobiznisu do sektorov, kde majú istotu príjmu, hoci aj za cenu, že zarobia o dvesto – tristo eur menej. Účty treba platiť... Záujemcu o kúpu Pulitzeru hľadáme od jari tohto roku a zisťujeme, že aj to je problém,“ konštatuje spolumajiteľ podniku Andrej Gogola. Ešte predtým museli zavrieť ďalšiu reštauráciu Pulitzer, ktorú mali v pasáži U zlatého jeleňa na Námestí SNP v Starom Meste. Podnikov s podobným osudom je v Bratislave veľa. V marci tohto roku sme písali napríklad o vyľudnenej Štúrovej ulici, s prázdnyimi výkladmi kedysi živých prevádzok, neraz zatiahnutými fóliami. Definitívne tam skončila napríklad aj kultová kaviareň Štúr Café, pred ňou aj kaviareň Tulip Café, neďaleko, na rohu Grösslingovej a Klemensovej obľúbené bistro Kubista

Reštaurácia Pulitzer na Župnom námestí je zatvorená.

a mohli by sme pokračovať vymenúvaním ďalších. Na nedávnej konferencii s názvom Reštart HoReCa biznisu sa hovorilo o 157 miliónoch eur, ktoré štát vyplatil vyše 10-tisíc žiadateľom z gastrosektoru. Suma možno pôsobí ohromujúco, no podnikatelia konštatujú, že pomoc štátu prišla v mnohých prípadoch veľmi neskoro. Nedokázali utiahnuť obrovské náklady v podobe odvodov či daní a museli prepúšťať ľudí, ktorých teraz márne zháňajú. „Neviem, z akých štatistík vychádzajú úrady práce, ktoré tvrdia, že záujemcov o zamestnanie v gastrobiznise je dosť. My sme do Pulitzeru na Župnom námestí potrebovali desať ľudí a nezohnali sme,“ dodáva Andrej Gogola. Minister práce Milan Krajniak v tejto súvislosti na

Bolo by to dobré riešenie, dokázalo by zachrániť aspoň niektoré reštaurácie pred zánikom? Napríklad Pulitzer na Župnom námestí? „Nielen študenti z Ukrajiny, ale aj z iných krajín určite vedia zaplátať diery v gastronómii. Momentálne je veľkou hanbou, že ľudia z 'tretích krajín' síce môžu pracovať na Slovensku, ale v gastronómii im úrad práce nechce predĺžovať pobyt z dôvodu aktuálnej situácie na trhu práce. Nepochopiteľné! Takže, ak aj chcú pracovať, nemôžu. My nemôžeme otvoriť reštauráciu pre hlúpy dôvod, na ktorý prišli niekde za stolom na úrade práce! Nechcel som byť kritik, ale nedá mi to, pretože štát, ktorý nám má pomáhať, nám hádže poľenú pod nohy,“ zdôrazňuje Andrej Gogola. (bn)

Foto: bn

Ústredie práce má zoznam chýbajúcich profesií na Slovensku

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny pravidelne zverejňuje zoznam zamestnaní s nedostatkom pracovnej sily v okresoch, kde priemerná miera evidovanej nezamestnanosti bola v uplynulom kalendárnom štvrtroku nižšia ako 5 %. Tento zoznam slúži na zrýchlené administratívne konanie pri zamestnávaní štátnych príslušníkov tretích krajín – úrad práce im odsúhlasí obsadenie voľného pracovného miesta uvedeného v zozname bez prihladenia na situáciu na trhu práce. Ako okresy s priemernou nezamestnanosťou do 5 % uvádza ústredie práce v rámci Bratislavského samosprávneho kraja Bratislavu I, Bratislavu III a Bratislavu V. V zozname pre tieto okresy sme narátali takmer 50 nedostatkových profesií, ale kuchár, čašník ani servírka medzi nimi nie sú.

Veľká zmena v parkovaní na chodníkoch

BRATISLAVA

Parlament schválil novelu Zákona o cestnej premávke, ktorá ruší paušálnu možnosť zaparkovať auto na chodníku. Účinnosť nadobudne od marca 2022.

Dnes môžu osobné autá parkovať na chodníkoch vždy, len musia stáť na jeho okraji pri vozovke a chodcom musia ponechať priestor minimálne 1,5 m. Po novom to tak už nebude, možnosť parkovať na chodníku poslanci zrušili. Výnimkou budú iba miesta, kde to vyslovene povolí dopravné značenie. Ak sa teda samospráva rozhodne, že parkovanie na chodníku je niekde v poriadku, môže ho povoliť. (ms)

Cyklista má prednosť

BRATISLAVA

Novela zákona o cestnej premávke upravuje aj prednosť cyklistov vo viacerých situáciách a bezpečný odstup áut.

Po novom bude mať cyklista prednosť pred autom aj na cyklotrase vedúcej popri ceste pred odbočujúcimi autami, čo doteraz platilo len na namaľovanom pruhu. Teda, keď bude odbočujúce auto križovať oddelenú cyklotrasu. Občianske združenie Cyklokoalícia z viacerých zmien vybralo aj tú, podľa ktorej sa spresňuje minimálny bezpečný odstup pri predchádzaní vodiča malého motocykla, cyklistu alebo chodca na konkrétnej vzdialenosti, hoci len so slovom „spravidla“: pri rýchlosti do 50 km/h je odstup 1 m, nad 50 km/h je to 1,5 m. (ms)

Viac informácií zo života v Bratislave nájdete na www.banoviny.sk

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVÍRE
ŠTAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

DOM SENIOROV
LUČENECÉ KÚPELE
OTVÁRAME 1.2.2022
INFO:
www.dskupelelc.sk
+421 905 853 878

ART INVEST
OBRÁZY
NAJLEPŠIE
PREDÁTE
V AUKEII
Žiadne poplatky
Galéria Art Invest
Dobrovičova 7, Bratislava
Info: 0905 659 148
www.artinvest.sk

EasyVet
VETERINÁRNA KLINIKA PETRŽALKA
ORDINÁČNÁ DOBA:
PO-PI 08:00 - 19:00
SO 09:00 - 14:00
NE 09:00 - 12:00
Mánesovo námestie 7
(vchod z Farského ulice)
info@easyvet.sk
0903655648

skúsení odborníci
kvalitné zariadenia
príjemné prostredie
férové ceny
zvierací salón
kaviareň pre psy

Chcete vinicu?

BRATISLAVA

Bratislava vyhlásila súťaž na prenájom mestských viníc v lokalite Vinohrady a v Rači. Chce tak vrátiť do nich život.

„Vinohrady dotvárajú krajinný obraz, nesú v sebe tradície, a tiež dedičstvo nášho mesta. Záleží nám na tom, aby vinice nechátrali a nezankali,“ vyhlásil magistrát. Cieľom súťaže je podľa mesta transparentný výber nových nájomcov z radov poctivých miestnych vinohradníkov či lokálnych komunít a iniciatív. (TASR)

Príležitosť pre Ružinov

RUŽINOV

Ružinov má šancu získať väčšinu pozemkov v okolí Štrkoveckého jazera. Mestská časť by totiž mohla od ministerstva vnútra odkúpiť neusporiadané pozemky pod chátrajúcim Areálom hier Radosť.

Ružinov by za tieto pozemky, zaplatil 10 percent ich znaleckej hodnoty, teda zhruba 600-tisíc eur. Podmienkou je, aby naďalej slúžili verejnoprospešnému účelu. Ponuku však musia v decembri odobrať ešte poslanci. (TASR)

Sysľovské polia opäť prístupné

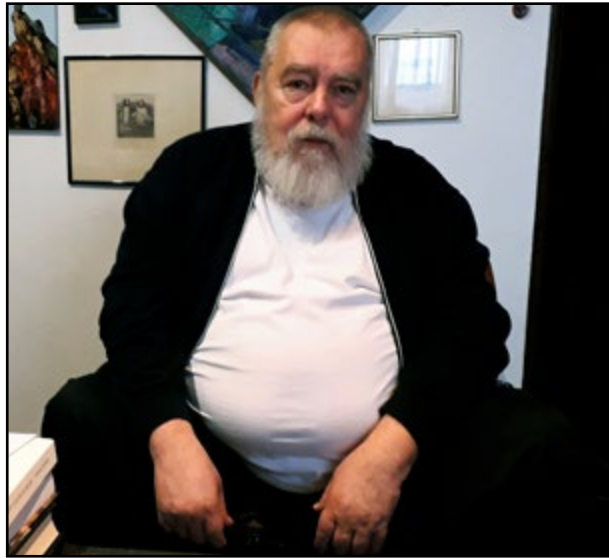
BRATISLAVA

Trojhraničie Slovenska, Rakúska a Maďarska v Chránenom vtáčom území Sysľovské polia je opäť prístupné po novej turistickej trase.

Keďže však ide o citlivé územie, kde sídli drop a sokol kobcovitý, návštevníci tam majú vstupovať iba po turistických chodníkoch. Lokality v Bratislavskom kraji nebola doteraz prístupná z dôvodu, že krátky úsek trasy, ktorý viedol ponad diaľnicu v Maďarsku, bol v rámci protipandemických opatrení uzavretý. (TASR)

HISTORIK VLADIMÍR TOMČÍK:

Magický vianočný okamih bol pre Bratislavu 11. november o 11. hodine a 11. minúte

BRATISLAVA

Ako sviatkovali starí Bratislavčania? Historik a spisovateľ VLADIMÍR TOMČÍK prezradil, čo robili mestskí páni na sv. Martina 11. 11. o 11. hodine a 11. minúte, prečo museli odpojiť vianočný stromček pred národným divadlom od elektriny, aj to, aké dobroty mali Prešporáci na štedrovečernom stole a kam vyhadzovali delikátny kaviár.

Bratislava nebude mať ani tento rok vianočné trhy, pred pár dňami ich mesto pre pandémiu zrušilo. Je vám to ľúto?

Mne nie, na vianočné trhy

nechodievam už roky. Keď sme svojho času piekli na Františkánskom námestí ako združenie Devínska brána korunovačného voľu, boli sme tam vtedy dve noci a dva dni a keďže bola zima, pili sme čaj alebo varené víno. Odvtedy nemôžem varené víno ani cítiť. Ale chápem, že mnohým ľudom vianočné trhy chýbajú, bývala tam fajn atmosféra. Ak však ideme ďalej do histórie, tak vianočné trhy v Bratislave nikdy neboli.

No my sme si na ne už zvykli. Od prvých trhov, ktoré boli v našom meste v roku 1993, sme práve na

nich spoločne prežívali adventný čas. Ako to mali naši predkovia?

Kedysi sa prípravy na Vianoce začínali už na sv. Martina 11. novembra. Prichádzal, ako sa patrí, na bielom koni, takže v tento deň sa v našom meste skončili všetky podujatia pod holým nebom. A darčeky sa pôvodne dávali na sv. Mikuláša 6. decembra. Vianočné zvyky, ako ich poznáme dnes, sú v podstate otázkou 19. storočia. Zmena prišla s reformáciou a aj darčeky sa dnes dávajú na Štedrý deň 24. decembra.

Čo sa dialo 11. novembra?

Bol to veľmi dôležitý deň, pretože na sv. Martina sa vyplácalo služobníctvo a pripravovali sa zmluvy na nasledujúci rok. Tradíciou bolo tiež pečenie martinských husí, v chudobnejších rodinách kačíc, ku ktorým sa podávala červená kapusta so zemiakmi, lokšami alebo knedľou. No a keďže starí bratislavskí páni neboli hlúpi, tak 11. 11. o 11. hodine a 11. minúte zvolali prvé zasadnutie prípravného výboru fašiangovej veselice. Manželky im museli povoliť každý týždeň účasť na rokovaniach, pri ktorom nemohlo chýbať dobré víno. Silvester a príchod No-

vého roka nebol v minulosti vnímaný ako sviatok. Isteže sa ľudia zabavili pri dobrom bratislavskom víne či šampanskom, ale prelomový dátum bol práve 11. november. Začínal sa advent.

To znamená...?

Ľudia sedávali po večeroch doma, s deťmi robili vianočné ozdoby a ženy začali piecť vianočné pečivo. Do pečenia sa púšťali niekoľko týždňov vopred z jednoduchého dôvodu, niektoré sladkosti, napríklad medovníky, museli do Vianoc zmäknúť. Chystali aj medvedie labky, šuhajdy, makovníky, orechovníky, d'umbierniky, vanilkové rožky... Všetko to vlastne zostalo dodnes.

Ešte predtým boli mikulášske slávnosti.

Tie boli v 18. až 19. storočí v Bratislave veľmi populárne, na Mikuláša s čertom a anjelom deti vždy netrpezlivo čakali. Do vyčistených topánok alebo do ponožiek dostávali rôzne sladkosti aj malé darčeky a tie neposlušné zemiak alebo uhlie. Hovorilo sa, že kto sa najedol zemiakov upečených na tomto čertovskom uhli, mal priaznivý celý nasledujúci rok.

Tajomným sviatkom bol deň sv. Lucie 13. decembra, s ktorým sa spájajú rôzne rituály, aby si ľudia ochránili majetok, zdravie aj lásku. Čo nasledovalo?

Deň po sv. Lucii sa začali predávať vianočné stromčeky a predaj sa končil tri dni pred Vianocami. Mnohí ľudia, najmä lepšie situovaní, si zabezpečili jedličku od niektorých horárov v okolí mesta, chodili pre ňu aj s deťmi, domov si ju vozili na sánkach.

Mali starí Bratislavčania vianočný strom aj pred národným divadlom, na dnešnom Hviezdoslavovom námestí?

Stavali ho tam už pred takmer dvomi storočiami. A v roku 1896 bol vianočný stromček prvýkrát osvetlený elektrickými žiarovkami, no vznikol problém, lebo bratislavský štrícaci strieľali do žiaroviek gumipúškami. Takže ho 12. decembra odpojili od elektriny a znovu pripojili až deň

pred Vianocami. Podľa vtedajších bratislavských novín Pressburger Zeitung bolo až 167 žiaroviek rozbitých, takže mesto muselo zabezpečiť nové.

Ryba na sviatočnom stole bola v našom meste bežná už v stredoveku. Čo všetko plávalo v Dunaji?

Okrem morských panien asi všetko, kapry, šľuky zubáče, pstruhy, sumce... Aj obrovské 800-kilogramové vyzy, ktoré sem každý rok migrovali z dolného Dunaja, až kým nepostavili priehradu na Železných vrátnach. Kaviár z tejto ryby však naši predkovia vyhadzovali alebo dávali prasatám, nevedeli, čo s ním. Dnes je kaviár jednou z najdrahších potravín.

Rybári mohli loviť kedykoľvek, aj na Štedrý deň?

Nie, podľa tradície sa ryby na Vianoce ryby nesmeli chytať, prinieslo by to nešťastie. Lovili ich pred Štedrým dňom,

a nielen v Dunaji, ryby sa pestovali aj v priekopách hradiab. Ľudia si ich pripravovali rozličným spôsobom, nebol na to konkrétny predpis. Recept na vyprážanie v trojbale, čo je dnes klasika, sa k nám dostal z Talianska.

Nie náhodou zo susednej Viedne?

Je to jeden z mnohých gastronomických mýtov. Recept na viedenský rezeň, teda na teľaciu kotletu vyprážanú v trojbale, je z roku 1848 a pôvod má v Taliansku. Pochádza z Milána (cotoletta alla milanese), Taliani recept prebrali od Španielov, tam ho priniesli Mauri, tí ho zas prevzali

z Byzancie... V podstate žiadne z jedál, ktoré dnes považujeme za etno-identifikačné, nemajú dlhú históriu. Napríklad maďarský guláš prevzali pastieri dobytky od Turkov a aj bratislavská gastronómia je mixom najmenej deviatich rôznych kuchýň.

Čo bolo pre Bratislavu typické?

Tradičný vianočný nápoj wärmlich. Pripravoval sa podobne ako robia na strednom Slovensku hriatô, len sa doň použili ingrediencie, ktoré boli dostupné v našom prostredí. Vyskúšajte, je dobrý!

(ac)

Foto: ac

Recept na prešporský wärmlich

Potrebujete: 5 lyžíc kryštálového cukru, 5 lyžíc masla, ½ l račianskej frankovky, klinček, badián, škoricu, niekoľko plátkov muškátového kvetu, vinovicu, sladkú smotanu

Ako na to: Cukor dajte skaramelizovať, potom zalejte vinom, pridajte klinček, badián, škoricu a plátky muškátového kvetu. Všetko spolu prehrejte a dolejte do 1 litra vinovicu. Wärmlich sa pije s niekoľkými kvapkami sladkej smotany.

Bratislava Tourist Board už 10 rokov zviditeľňuje mesto

Pri príležitosti tohto výročia rozdáva **10 darčiekov**. Sledujte Facebook Visit Bratislava a vyhrajte super ceny. Začíname už 1. decembra!

Realizované s finančnou podporou Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Lockdown

berie aj mestu

BRATISLAVA

Bratislava očakáva pre aktuálny lockdown ďalšie výpadky tržieb v mestských organizáciách.

Najväčší dopad má mať aktuálna situácia na mestské organizácie ako Dopravný podnik Bratislava, ktorý pre zníženie mobility môže mať opätovné výpadky tržieb. „Obmedzený bude aj režim kultúrnych organizácií – mestského múzea, galérie i knižnice, čo tiež znamená výpadky tržieb,“ podotkla hovorkyňa Katarína Rajčanová. Rovnako Bratislavskému kultúrnemu a informačnému stredisku sa zužujú možnosti organizovania jednotlivých podujatí, pre lockdown je zatvorená aj zoológická záhrada a plaváreň Pasienčky. Na chod magistrátu nemajú mať aktuálne obmedzenia výrazný dopad, keďže fungoval v podobnom režime aj v minulosti. (TASR)

MHD je v režime prázdnin

BRATISLAVA

Vzhľadom na aktuálne protipandemické opatrenia, vyhlásený núdzový stav a s tým spojené obmedzenie mobility Dopravný podnik Bratislava zmenil režim MHD na prázdninový.

Spoje jednotlivých liniek sa preto vypravujú na základe cestovného poriadku platného pre „Pracovný deň – školské prázdniny“. Školské spoje 2, 4, 5 a 14 jazdia aj naďalej. Dopravný podnik zároveň pokračuje v intenzívnom čistení a dezinfekcii vozidiel mestských hromadnej dopravy. Čistia sa každý deň po návrate z prevádzky, a to predovšetkým dotykové plochy, madlá, tyče, dopytové tlačidlá, označovače cestovných lístkov, podlahy, rámy všetkých okien a priechody klimatizácií. (ts)

Stopne vírus aj novoročný koncert?

RUŽINOV

Prijemné popoludnie chystajú organizátori novoročného koncertu orchestra Bratislava Hot Serenaders v Dome kultúry Ružinov. Či sa však naozaj uskutoční, je dnes otáznne.

„Podujatie sme dramaturgicky poňali ako spomienku na osobnosti, ktoré sa výraznou mierou podieľali na vzniku a vývoji slovenskej populárnej a tanečnej hudby a ktorých jubileá sme si v roku 2021 pripomenuli,“ informoval hlavný organizátor Ondrej Lörinčík. Pôvodne sa mal koncert orchestra Bratislava Hot Serenaders „Piate dostaveníčko“ uskutočniť na Nový rok 2021, no pre pandémiu koronavírusu ho posunuli s mierne korigovaným programom na 1. januára 2022. Verme, že tenzoraz to vyjde. (bn)

POULIČNÝ SPISOVATEL: Aj keby ste skončili na ulici ako ja, vždy môžete začať odznova

BRATISLAVA

Stretli sme sa pred bývalým mliečnym barom na Hviezdoslavovom námestí, pretože práve tu začínal s predajom NotaBene. Bol sychravý novembrový deň, keď zima lezie až pod kožu, žiada sa vám niekam do tepla. PETER SORÁT to riešil vyše deväť rokov, ktoré strávil na ulici. Aj dnes ho nájdete v uliciach mesta, no namiesto časopisu, ktorý dáva bezdomovcom šancu na prežitie, predáva vlastné knihy – o návrate zo svojho pekla.

Hovorí, že stačí jediná myšlienka, aby sa vám život obrátil naruby. „Ja som bol odjakživa veľmi zvedavý a tak, keď som v roku 1998 náhodne prechádzal okolo herne, napadlo mi, že vojdem dnu. Muž pri stole s elektronickou ruletou mi vysvetlil pravidlá hry. Skúsil som a v priebehu niekoľkých minút som z 20 eur urobil 300 eur, vtedy sa ešte platilo korunami. Jasné, že som potom celú výhru prehral, no vítala mi v hlave. Hovorím si, ty idiot, pekne si to pokašľal, toľko nikde nezarobíš, stačilo len v pravý čas odísť!“

Do herne sa začal vraciť a do piatich rokov prehral, čo sa dalo. Všetky výplaty, strechu nad hlavou, manželku i syna, celý svoj život. V januári 2003 skončil na ulici. On, Mgr. Peter Sorát, absolvent teologickej fakulty v Bratislave i štúdia v Prahe.

Peter Sorát so svojimi knihami na trhovisku Miletičova.

tí čistý a upravený, takže pri vstupe do budovy som nebol nikomu podozrivý.“ V lete nachádzal útočisko v betónovej rúre vystlanej kartónom, na lavičke pred americkou ambasádou („nemusel som sa báť, že ma niekto v spánku okradne alebo zbije“), v opustených záhradných chatkách, v útulku Mea Culpa či De Paul, aj v robotníckej ubytovni, keď si dokázal ušetriť z predaja NotaBene. Vo svojej prvej knižke Pouličný diviak, ktorá vyšla pred takmer desiatimi rokmi, podrobne opisuje nástrahy drsného života na ulici. Napríklad mučivý hlad riešil dojedaním zvyškov jedál vo fastfoode nákupného centra. „Pýtali sa ma, či mi to nie je odporné. Vravím, človeče, kebyže si

Ani v najväčšej tiesni nežiadal o pomoc rodinu, brata, sestru či kamarátov. Vysvetľuje, že svoj osud si sám zavinil, preto s ním aj sám bojuje. S odstupom času je dokonca vďačný za každý deň svojho bezdomovectva, za každú skúsenosť. „Aj sociálny bankrot môže byť základom nového života. Ja som práve na ulici zistil, čomu sa chcem venovať, čo ma skutočne baví - písať o sebe a o ľuďoch, ktorých som stretol. A mám na to aj talent.“

Začal prispievať do NotaBene, no neskôr už popri ňom predával vlastný samizdatový časopis o živote na ulici. Volal sa Záblesky blbosti, po čase názov zmenil na Pouličný diviak. Písal na písacom stroji a potom strany rozmnožoval na xeroxe. „Ľuďom sa časopis páčil, hovorili mi, tu máš peniaze, napíš ďalší.“ Napísal, a to celú knihu. Jedinečnú reportáž o sociálnom bankrote, bezdomovectve a pouličnom živote s názvom Pouličný diviak dnes kúpite dokonca aj v anglickej verzii (The Street Wild Boar). Autentický príbeh a originálne postrehy Petra Soráta si tak môžu prečítať aj cudzinci, ktorí prídu do Bratislavy ako turisti alebo v našom meste pracujú. Sám si knižku preložil a vydal, za peniaze z predaja predchádzajúcej, slovenskej, ktorá sa stala v bratislavských uliciach bestsellerom. Tvoril ju vo verejnej knižnici SAV na Klemensovej ulici, bez akejkoľvek finančnej podpory, ktorá pomáha na svet kníham iných autorov. Sám svoje knižky aj predáva. Možno ste niekedy stretli pouličného spisovateľa na trhovisku Miletičova, v uliciach Starého Mesta, alebo na hodoch, vinobraniach či jarmokoch aj mimo Bratislavy. Korona ho síce donútila robiť „biznis“ online, no keď napíšete na facebook Petra Soráta

správu, knižku vám prinesie osobne. Rád sa rozpráva s ľuďmi, rád počúva ich príbehy i starosti a niektoré z nich si zaznamenáva. Možno už čoskoro budeme o nich čítať v jeho ďalšej knižke, o legendárnej Miletičke, ktorú pozná veľmi dôverne.

■ ■ ■

Už dávno netvorí v knižnici, na požičanom počítači, pri ktorom sedával od rána do večera: „Odkedy mi v roku 2012 vyšiel prvý Pouličný diviak, môžem si dovoliť prenájom menšej izby v rodinnom dome.“ S prehľadom sa orientuje aj pri zasielaní knižiek záujemcom do vzdialených miest na Slovensku či do zahraničia: „Už viem, že obálky si musím kúpiť v papiernictve alebo v ŠEVT-e, sto kusov mi na pošte nepredajú.“

Z ulice mu však zostali inštinkty prežitia, keď deň čo deň riešil, čo bude jesť, kde

bude spať: „Ak sa niekde na zemi povaluje euro, vy si ho nevšímnete, no ja áno a idem si ho zobrať. Na zastávke autobusu sa zas pozriem do výdajníka automatu, či tam nie je vypadnutá minca. Nevieť to vysvetliť, mám to stále v sebe a asi mi to navždy zostane. Ale Peter Sorát pred desiatimi rokmi je už pre mňa úplne cudzí človek. To nie som ja.“

Ak ho stretnete s knižkami v meste, zastavte sa pri ňom. Budete bohatší o výnimočný príbeh spisovateľa s oficiálnou adresou Bratislava - Staré Mesto, ktorý vďaka vlastnému úsiliu neskončil ako troska popijajúca lacné víno. Naopak, dáva nádej ľuďom, ktorým chýba alebo ju strácajú. „Áno, som šťastný, hoci som stále chudobný a stále ohrozený neistotou. Ale keď aj spadnem, opäť sa postavím a idem ďalej,“ odpovedá na našu poslednú otázku. (ac)

Foto: archív Petra Soráta

Fontána Družba sa konečne dočká obnovy

STARÉ MESTO

Fontána Družba na Námestí slobody prejde po 40 rokoch prvou väčšou rekonštrukciou. Dominanta námestia je od roku 2007 nefunkčná.

Fontána je dnes v havarijnom stave, nefungujú čerpadlá, elektroinštalácia, poškodená je aj hydroizolácia bazénov. Taktiež je narušená statika plastiky - lipového kvetu. Väčšina technického

zázemia fontány je v podzemnej strojovni priamo pod fontánou. Po dokončení opravy sa majú jednotlivé bazény fontány viac prístupní ľuďom, aby sa v nich dalo osviežiť počas letných horúčav. Fontána

tiež bude menej náročná na spotrebu vody.

Paralelne s opravou tejto najväčšej fontány v hlavnom meste, ktorá potrvá najmenej rok, sa bude komplexne revitalizovať celé Námestie slobody. Priestor sa má viac prispôbiť verejným podujatiam, návrh ráta sa aj s výsadbou nových stromov a s detským ihriskom.

Fontána Družba sa nachádza v baliku projektov v rámci programu Živé miesta, ktorého cieľom je revitalizovať dlhodobou zanedbávanú verejnú priestory v Bratislave. Projekty zastrešuje Metropolitný inštitút Bratislavy. (ts)

Foto: MIB/Marek Veľček

Zaujímavé fakty, ktoré možno neviete

Fontána Družba bola postavená v rokoch 1979 až 1980. Ide o dielo architektov Virgila Droppu a Juraja Hlavicu a sochárov Karola Lacka, Tibora Bártfaya a Juraja Hovorku. Priemer fontány je 45 m, centrálna plastika z nehrdzavejúcej ocele váži 12 ton a v minulosti bolo v bazénoch až 2-tisíc m³ vody.

Hudobná senzácia, ktorú si nesmiete dať ujsť

NOVÉ MESTO

Doslova senzácia sa udeje v Bratislave 27. júla budúceho roku a vy môžete byť pri tom! Do nášho hlavného mesta zavíta svetová kultová kapela zo zámoria Kool & The Gang, ktorej predkapelou bude nemenej slávna hudobná formácia z Anglicka Delegation v plnej zostave na čele so spevákom Rickym Baileym. Jasný dôkaz, že v bratislavskej NTC aréne sa strhne zúrivá funky night!

Kool & The Gang ovplyvnila hudbu troch generácií a po 50 rokoch na scéne sa skupina stala skutočnou legendou nahrávacieho priemyslu. Vďaka ikonickým skladbám ako Celebration, Cherish, Jungle Boogie, Fresch, Summer Madness a Open Sesame získali dve ceny Grammy, sedem ocenení American Music Awards, 25 najlepších hitov R&B, 9 hitov Top Ten pop a 31 zlatých a platinových albumov. Nasledovali hity ako Higher Plane, klasika Summer Madness (obsiahnutá v soundtracku k filmu Rocky, ktorý získal Grammy) a LP platne Spirit of the Boogie, Love & Understanding a Open Sesame. Titulná skladba posledne menovaného

Vystúpenie Kool & The Gang v NTC aréne bude výnimočným zážitkom.

bola uvedená na najpredávanejšom filmovom soundtracku všetkých čias, Horúčka sobotňajšej noci, čím skupina získala svoju druhú Grammy.

V roku 1979 Kool & The Gang odhalili nový hladký zvuk s Ladies Night. Produkoval ho legendárny pop/džezový hudobník Eumir Deodato a stal sa ich prvým platinovým albumom. Titulná skladba číslo 1 R&B dosiahla 8. miesto v kategórii Pop. Po ňom nasledovali Too Hot. V 80. rokoch ovládli mainstream, počnúc dvojplatinovým albumom Celebrate (vynesený na vrchol s medzinárodným monster

hitom Celebration, ktorý bol šesť týždňov na vrchole R&B rebríčka a stal sa popovým singlom číslo 1). Nahrávky Get Down On It, Take My Heart, Let's Go Dancing, Joanna, Tonight, Misled, popový megahit Cherish a hymna Fresh (tieto posledné tri z multiplatinového LP Emergency) upevnili skupine vrcholné medzinárodné hviezdne postavenie. Kool & the Gang nedávno oslávili 50. výročie. Svoj milník oslávili takto :

■ Uvedenie do Siene slávy v New Jersey.

■ Ako dojemná pocta bola na ich počesť premenovaná ulica, na ktorej

vyrastali v Jersey City: „Kool & The Gang Way.“

■ Album „Celebration“ bol uvedený do siene slávy Grammy.

■ Koolova basa je vystavená v novom Smithsonian Institution National Museum of African American History and Culture vo Washingtone.

■ Artefakty z archívu kapely boli nedávno vystavené vedľa Counta Basieho v novootvorenom múzeu Grammy v Newarku. (pr)

Foto: shutterstock

Mediálny partner podujatia je Rádio Vlna

VSTUPENKY KÚPITE V SIETI TICKETPORTAL.

Dohoda je podpísaná

NOVÉ MESTO

Investor projektu Nový Istropolis pristúpil na podmienky mestskej časti Nové Mesto, ktorá trvá na bezpodmienečnom zachovaní kultúry na tomto mieste.

Novú kultúrno-spoločenskú sálu pre minimálne 1 650 sediacich návštevníkov postaví investor v prvej fáze výstavby Nového Istropolisu a ak sa tak nestane, zaplatí pokutu 5 miliónov eur. K dodržaniu tejto kľúčovej podmienky sa spoločnosť Trnavské mýto nakoniec zaviazala aj podpisom zmluvy s mestskou časťou. Podpísané boli i ďalšie záväzky, na ktorých trval starosta Rudolf Kusý. **(ts)**

Nákup až do domu

DEVÍNSKA NOVÁ VES
Devínska Nová Ves opäť spustila projekt Nakupovanie pre seniorov. Reaguje tak na zhoršenú epidemiologickú situáciu.

Snahou samosprávy je ochrániť takto svojich najzraniteľnejších obyvateľov, teda seniorov a dlhodobo chorých, napríklad onkologických pacientov. Nákup sa týka základných potravín a liekov. Po zavedení lockdownu spustili nakupovanie každý pracovný deň, pôvodne to malo byť len raz do týždňa. **(TASR)**

O Petržalke zistíte viac

PETRŽALKA

Petržalka plánuje zriadiť svoje informačné centrum. Otvorené by mohlo byť začiatkom roku 2022 v Dome kultúry Zrkadlový háj.

Centrum má poskytovať informácie a materiály o histórii mestskej časti, zaujímavostiach či možnostiach trávenia voľného času, ráta sa tiež s predajom suvenírov. Do budúcnosti nie sú vylúčené ani diskusie či prednášky, tematické prehliadky alebo cyklovýlety. **(TASR)**

Hlavné mesto hľadá nájomné byty na voľnom trhu, prijalo prvú, ale zatiaľ aj jedinú ponuku

BRATISLAVA

Magistrát urobil pokus, ktorý zatiaľ celkom nevychádza: získať pre mesto chýbajúce byty aj na voľnom trhu. Prišla jediná ponuka, a to na kúpu dvojizbového bytu za 195-tisíc eur, čo mestskí poslanci pred pár dňami schválili.

Na pridelenie nájomného bytu sa čaká v Bratislave neúmerne dlho, v priemere 6 až 8 rokov. Dostupné bývanie pritom potrebujú nielen sociálne odkázaní či obyvateľia reštituovaných nehnuteľností, ale zároveň má byť motiváciou pre ľudí pracujúcich v žiadaných profesiách ako sú učelia či policajti.

„Mestské nájomné bývanie je v Bratislave dlhé roky zanedbávané. Naše mesto disponuje malým počtom bytov a veľkým počtom žiadateľov aj skupinami obyvateľov, ktorým chceme poskytnúť dostupnejšie bývanie. Jedným zo spôsobov je výstavba bytov na miestach, kde je to možné a vhodné. Mesto sa tak po desiatkach rokov nezačína stavať a napreduje v projektoch, ktoré prinášajú byty napríklad na Múchovom námestí v Petržalke, na Terchovskej v Ružinove

Výstavba nájomných bytov bola v Bratislave dlhé roky zanedbávaná.

či v lokalite Janíkov dvor.“ uviedla hovorkyňa magistrátu Katarína Rajčanová.

Na novo postavené mestské byty si však ešte počkáme. Najďalej pokročil zámer nájomnej bytovky na Múchovom námestí, kde má v prvej etape pribudnúť 103 mestských bytov. Podľa informácie, ktorá odznela na poslednom mestskom zastupiteľstve 18. novembra, bola v tomto prípade už podaná žiadosť o stavebné povolenie. Zároveň sa postupne rekonštruujú voľné, no neobývané byty, ktoré patria mestu. Do konca roka sa má opraviť 7 takýchto bytov a v budúcom roku ďalšie.

Najnovšie sa mesto rozhodlo kupovať staršie 1- a 2-izbové byty na komerčnom trhu, čo má byť ďalším spôsobom, ako rozšíriť možnosti nájomného bývania. Vyčlenilo na to 1,6 milióna eur z miestneho poplatku pre rozvoj: pre Raču 400-tisíc eur (max. cena 3 100 €/m²), pre Ružinov 1 milión eur (max. cena 2 500 €/m²) a pre Staré Mesto 200-tisíc eur (max. cena 3 800 €/m²). Vzhľadom na rastúce ceny nehnuteľností však realitní experti nedávali tomuto projektu veľkú šancu, čo sa potvrdilo. Prišla len jedna ponuka spĺňajúca podmienky, a to od realitnej kancelárie, ktorá zjavne mala

problém daný byt predáť. Mestskí poslanci odsúhlasili kúpu zrekonštruovaného a zariadeného 2-izbového bytu s celkovou výmerou 53,18 m², na Pražskej ulici za 195-tisíc eur s DPH 18. novembra.

Problém s týmto rozhodnutím mala najmä starostka Starého Mesta Zuzana Aufrichtová. Projektu vyčítala nekonštruktivnosť, za takmer 200-tisíc eur sa vyrieši len situácia jedného človeka, kým čakateľov na mestský byt sú stovky. Primátor Vallo však jednoznačne vyhlásil, že Bratislava bude odkázaná kupovať nájomné byty aj za komerčné ceny. Fakt je, že ide o investíciu, ktorá sa „nepreje“, zostane v majetku mesta. Navyše, pri súčasnom trende rastu cien nehnuteľností sa môže jej hodnota ešte zvýšiť. Biedu mestského nájomného bývania však nerieši. Možno bude úspešnejší druhý pokus, najmä, ak budú mať záujemcovia viac času na prihlásenie svojej nehnuteľnosti: informácia o obchodnej verejnej súťaži bola zverejnená na úradnej tabuli 18. októbra, pričom svoje návrhy mohli predkladať len do 3. novembra. **(ac)**

Foto: shutterstock

Dostupné bývanie žiadajú aj seniori

BRATISLAVA

Upozorňujú na to Viliam Denko, Tomáš Fabor a Peter Tatár z občianskeho združenia Skúsenosť a aktivita, ktorí očakávajú verejnú diskusiu k výstavbe štátnych nájomných bytov. Najmä debatu o tom, komu majú slúžiť.

„Na Slovensku je takmer 1,5 milióna seniorov, pričom mnohí v určitej fáze života osamejú. Naďalej obývajú veľké byty či domy, ktoré však už nedokážu udržiavať vzhľadom na svoj vek i malý dôchodok. Aj títo ľudia by mali mať možnosť získať byt s dostupným, regulovaným nájomným, a ten svoj bytom uvoľnili pre svoje dospelé deti s rodinami. Vyriešilo by to dva problémy súčasne, keďže mnohé mladé rodiny si nedokážu zabezpečiť bývanie na komerčnom trhu,“ vysvetľujú.

Štátny tajomník z Úradu podpredsedu vlády Martin Hypký však v rozhovore pre TA3 ešte v septembri informoval, že štátne nájomné byty majú fungovať predovšetkým ako sociálna pomoc pre mladých ľudí, mladé rodiny. Nebola by teda schodnejšia cesta, keby senior predal svoju väčšiu nehnuteľnosť a kúpili by sa za ňu dve menšie, aj za cenu, že by si mladí museli vziať na časť sumy úver? „Záleží, prirodzene, na možnostiach všetkých zúčastnených. Ponuka nájomného bývania pre mladých rieši práve to, že starí zostanú v pôvodnom. Prečo by to nemohlo byť aj naopak? Okrem toho, viacerí majú brata či sestru, takže o peniaze za veľký rodinový byt alebo dom by sa museli deliť alebo kúpiť tri byty, alebo by proste na dva nevyšlo a boli by nútení odísť z Bratislavy niekam, kde nájdu lacnejšie bývanie. A teda opustiť prácu a hľadať si novú inde,“ zdôvodňuje predseda občianskeho združenia Viliam Denko. Pripomeňme, že nájomné bý-

Pekný projekt bytového súboru pre seniorov v Prievoze padol pre nesúhlas miestnych.

vanie určené prevažne pre seniorov chcelo mesto postaviť na Parkovej ulici v Prievoze, s čím však miestni obyvatelia nesúhlasili. Výstavba sa mala pôvodne začať už na prelome rokov 2022/2023, no nestane sa. Osud víťazného návrhu architektov z tímu

Superatelier je otázný. „Projekt nájomných bytov, ktorý bol navrhnutý pre Parkovú, aktuálne nie je zaradený ako alternatíva v inej novej lokalite,“ uviedla hovorkyňa magistrátu Katarína Rajčanová. **(ac)**

Foto: MIB/Superatelier

Ponúknete prenájom ľuďom bez domova?

BRATISLAVA

Nový projekt dostupného bývania pre ľudí bez domova skúša aktuálne OZ Vagus. „Ak máte na prenájom byt v Bratislave a chcete sa stať súčasťou veľmi dôležitého pilotného projektu ukončovania bezdomovectva, dajte nám o sebe vedieť,“ vyzvalo občianske združenie na sociálnej sieti. Momentálne poskytuje 15 bytov, resp. izieb, kde býva 20 ľudí, čakateľov majú 31. „Náš Integrovaný projekt voláme Medzimiesto, pretože ide iba o dočasné bývanie. Za ten čas by si mali ľudia bez domova vyriešiť s pomocou našich sociálnych pracovníkov svoje najväčšie problémy, nájsť si prácu a potom aj prenájom, ktorý si dokážu sami platiť. Z ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny sme teraz získali nenávratný finančný príspevok, aby sme

v najbližších dvoch rokoch našli na komerčnom trhu cenovo dostupný prenájom pre minimálne 15 ľudí bez domova,“ vysvetlila riaditeľka Vagusu Alexandra Kárová. Pýtate sa, čo môže motivovať majiteľa, aby byt takto prenajal? Získate garanciu, že suma za prenájom bude férovať a platba príde včas, keďže sa o to postará Vagus. Navyše, sociálni pracovníci najmenej raz za týždeň navštevujú svojich klientov, takže zároveň sú pod kontrolou aj byty. „Pre viacerých ľudí je motiváciou snaha „páchať“ dobro a pomáhať druhým ľuďom,“ podotýka Alexandra Kárová, ktorá je s doterajšími reakciami na pilotný projekt spokojná: „Za posledné obdobie sme dostali okolo 10 sľubných ponúk, ktoré práve vyhodnocujeme. Považujem to za úspech.“ **(ac)**

Vychutnajte si čaro Vianoce

NENECHAJTE SI UJŠŤ VÝHODNÚ PONUKU ADVENTNÝCH PRODUKTOV.

Štátna cena in memoriam

BRATISLAVA

Štátnu cenu Alexandra Dubčeka pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia udelí vláda SR siedmim osobnostiam, z nich štyrom in memoriam.

Štátnu cenu Alexandra Dubčeka in memoriam získajú investigatívny novinár Ján Kuciak a jeho snúbenica Martina Kušnírová, spevák Miroslav Žbirka a novinár Eugen Gindl. Dostane ju aj česká speváčka Marta Kubišová, šľachtiteľka odrôd vína Dorothea Pospíšilová a historik Ivan Luluha. S udelením štátnej ceny Alexandra Dubčeka je spojená finančná odmena vo výške 25-násobku priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR zverejnenej Štatistickým úradom SR za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom sa predloží podnet, zaokrúhlený nahor na celé euro. (TASR)

Umelca si uctí aj Bratislava

BRATISLAVA

Bratislava si chce uctiť zosnulého speváka a skladateľa Miroslava Žbirku. Na podnet jeho rodiny pripravuje preto hlavné mesto a mestská časť Nové Mesto zriadenie spomienkového miesta v lokalite, ktorá sa s Mekym priamo spája.

Návrh by mal obsahovať lavičku v parku na Račianskom mýte, kde Žbirka zvykol hrať a spievať. Idea na vytvorenie takéhoto spomienkového miesta v Bratislave musí ešte prejsť príslušnou komisiou, pričom mesto bude postup koordinovať s rodinou speváka a príslušnými inštitúciami.

Predtým, ako vznikne spomienkové miesto, mestská časť Nové Mesto, aj na základe komunikácie s manželkou Miroslava Žbirku, zabezpečí ako poctu výsadbu stoviek bielych kvetov - tulipánov. (TASR)

Volali sme ho Mekyno, spomínajú kamaráti z Gunduličovej ulice, kde Miroslav Žbirka vyrastal

V deň oficiálnej rozlúčky v Prahe sa s Mekym lúčili tichou spomienkou aj Bratislavčania - pri lavičke, kde v 60. rokoch hrával na gitare.

BRATISLAVA

Nečakaný odchod Miroslava Žbirku zasiahol tisíce ľudí na Slovensku i v Česku, mnohí cítia, že stratili veľmi blízkeho človeka. Na speváka s nádhernými pesničkami a dobrým srdcom spomínajú aj kamaráti z ulice v bratislavskom Starom Meste, kde vyrastal.

„Na Gunduličovej (tichej) ulici býval v dome vľavo v 50-tych rokoch Miro Meky Žbirka. Volali sme ho vtedy Mekyno,“ pripomína aj malý plagát so spevákovou fotografiou, ktorý pred pár dňami pribudol na stĺpe verejného osvetlenia, kúsok od spevákovho rodného domu. Vedľa horí sviečka, vo váze sú biele ruže.

Hoci sa Žbirkovci odsťahovali z Gunduličovej ulice skôr ako Meky dovŕšil školský vek, spevák často a rád spomínal na svoje detské roky. Dávnej-

šie pre médiá dokonca priznal: „Najviac doma som na Gunduličovej ulici, kde som sa narodil. Tam kdesi je moja identita, tam som hrával futbal, keď som mal štyri roky, a tam by som rád znovu býval.“ Detstvo si stále nosil v sebe, bavilo ho vracat sa sem, vždy, keď bol v Bratislave, previezol sa po Gunduličovej ulici aspoň autom. Tam dostal aj prezývku Meky, Mekyno.

„Žbirkovci mali byť na prí-

zemí rohového domu na Gunduličovej ulici 16, my sme bývali na poschodí nad nimi. Ten dom však už vôbec nespoznávam, dnes tam sídli Veľvyslanectvo Kubánskej republiky a vstup je z vedľajšej Somolického ulice. Ale Miroslava Žbirku spomínajú na rôznych miestach, ktoré súvisia s jeho životom. Hlavným pietnym miestom sa v Bratislave stala drevená lavička v parku na Račianskom mýte v Novom Meste, kde v 60. rokoch tinedžer Meky spieval a hral na gitare pre svojich kamarátov. Možno práve tu raz bude pamätník venovaný Miroslavovi Žbirkovi, čo si želajú mnohí jeho fanúšikovia. Hoci, ako nás upozornil čitateľ Viliam Zelmanovič, originálna „Mekyho lavička“ sa nachádzala o približne 100 metrov ďalej. Viacerí Bratislavčania si predstavujú pamätník ako sochu Miroslava Žbirku, ktorý sedí na lavičke a hrá na gitare. „Bronzová socha by bola podľa mňa pekná umelecká pocta, aj by spríjemnila prostredie parku,“ napísala jedna z diskutujúcich na FB stránke starostu Nového Mesta Rudolfa Kusého, ktorý odpovedal: „Súhlasím s Vami.“ (ac)

Foto: Marián Dekan, ac

Viac na www.banoviny.sk

Spomínajú aj kamaráti z Gunduličovej ulice.

bratov, aj na najstaršieho Jasona a mladšieho Anthonyho, v poradí druhého syna Žbirkovcov. „Mirko bol v rovnakom veku ako ja, ale my dievčatá sme sa hrávali s dievčatami a chlapci s chlapcami. Môj o deväť rokov starší brat Michal sa však kamarátil s Jasonom, ktorý bol len o rok mladší od neho. Tvrdí, že nebyť tragickej Jasonovej smrti, aj dnes by si dobre rozumeli,“ pokračuje.

S úsmevom si pripomína, že jej brat Michal dodnes nezabudol ani na hranolky, ktoré robievala Mekyho mama, Angličanka Ruth. „Vždy ho na ne pozývala a veľmi mu chutili. Vtedy ich vlastne jedol prvýkrát, hranolky sme v tých rokoch vôbec nepoznali,“ dodáva Mekyho bývalá suseda, ktorá sa nevie zmieriť s odchodom nezabudnuteľného umelca. Tak ako tisíce ďalších fanúšikov, ktorí na Miroslava Žbirku spomínajú na rôznych miestach, ktoré súvisia s jeho životom.

Hlavným pietnym miestom sa v Bratislave stala drevená lavička v parku na Račianskom mýte v Novom Meste, kde v 60. rokoch tinedžer Meky spieval a hral na gitare pre svojich kamarátov. Možno práve tu raz bude pamätník venovaný Miroslavovi Žbirkovi, čo si želajú mnohí jeho fanúšikovia. Hoci, ako nás upozornil čitateľ Viliam Zelmanovič, originálna „Mekyho lavička“ sa nachádzala o približne 100 metrov ďalej. Viacerí Bratislavčania si predstavujú pamätník ako sochu Miroslava Žbirku, ktorý sedí na lavičke a hrá na gitare. „Bronzová socha by bola podľa mňa pekná umelecká pocta, aj by spríjemnila prostredie parku,“ napísala jedna z diskutujúcich na FB stránke starostu Nového Mesta Rudolfa Kusého, ktorý odpovedal: „Súhlasím s Vami.“ (ac)

Foto: Marián Dekan, ac

Viac na www.banoviny.sk

Koncert na zámockom nádvorí si užijete naplno

Šimák Zámok Pezinok pripravuje nezabudnuteľné kultúrne leto.

PEZINOK

Koncerty pod holým nebom, na nádvorí historického zámku v Pezinku z 13. storočia, majú výnimočnú atmosféru, ktorú si užijete. Pozrite sa, aké podujatia sú v pláne na leto 2022 a s rezerváciou vstupenky neváhajte, môže byť dobrým tipom aj na vianočný darček. Vstupenky kúpite v sieti Ticketportal a PREDPREDAJ. Zrekonštruovaný Šimák Zámok Pezinok ponúka návštevníkom nielen špičkovú gastronómiu či pobytové baličky v zámockom hoteli Palace Art hotel Pezinok a nádhernom prostredí zámockého parku s jazierkom. Počas prehliadky zámku môžete obdivovať dobové Pálffyho apartmány, medzinárodnú galériu moderného umeleckého skla, expozíciu veteránov Jawa motoriek či 800-ročné zámocké pivnice, v ktorých sa nachádza múzeum vinárstva a vinohradníctva s najväčšou zbierkou apoštolských sudov. V pivniciach sa taktiež dorábajú zámocké vína Šimák Zámok Pezinok, ktoré získali mnoho domácich i zahraničných veľkých ocenení.

Na zámockom nádvorí s magickou atmosférou sa konajú rôzne atraktívne podujatia vrátane kultúrnych. V roku 2021 tu odohrali koncert napríklad David Koller & band, Delegation, IMT Smile, Richard Müller, Olym-

pic, No Name, Lenka Filipová, Desmond, Fragile a mnohí ďalší. Už teraz sa môžete tešiť na nasledujúce leto a užijť si výnimočný koncert pod holým nebom na nádvorí 800-ročného pezinského zámku. Pripravili sme pre vás prehľad plánovaných podujatí.

29. mája 2022: Fragile QUEEN

Legendárna vokálna skupina zložená zo známych a populárnych osobností zaspieva slávne hity Freddieho Mercuryho.

5. júna 2022: The Beatles – The Backwards

The Backwards je kapela známa vernou interpretáciou nahrávok a prejavu The Beatles s veľkým zmyslom pre detail.

6. júna 2022: Dalibor Janda

Tešiť sa môžete na hity overené časom ako Žit jako kaskadér. Oheň, voda, vítr, Kde jsi či Hurikán a mnohé ďalšie.

27. júna 2022: Na koho to slovo padne

Nezabudnuteľný zážitok s hviezdny obsadením – tešiť sa môžete na Mariána Miezu, Vladimíra Kobielekeho, Lukáša Latináka, Roba Jakaba aj Juraja Kemku.

Na nádvorí koncertovala aj populárna skupina IMT Smile.

3. júl 2022: Chico & The Gypsies

Koncert plný hitov legendárnej francúzskej skupiny Chico & the Gypsies. Po nezhodách sa Gipsy Kings rozdelili na dve frakcie a Chico Bouchikhi alias Chico, zakladateľ Gipsy Kings a spoluautor ich najväčších hitov Bamboléo či Volare, založil už spomínanú skupinu Chico & Gypsies.

4. júl 2022: Matt Bianco

Koncert svetovej pop-džezovej skupiny Matt Bianco bude exkluzívnym zážitkom.

10. júl 2022: Lucie Bílá

Populárna česká popová a muzikálová speváčka odohrá koncert s kapelou Petra Malásk .

31. júla 2022: David Koller

Frontman známej českej skupiny Lucie odohrá exkluzívny letný energický koncert plný hitov.

1. augusta 2022: SIMA Magušinová na zámku

Koncert známej slovenskej speváčky a pesničkárky Simy Magušinovej, rod. Martausovej

7. augusta 2022: Tublatanka

Legendárna slovenská rocková kapela zahrá najlepšie skladby z celého obdobia svojej existencie.

8. augusta 2022: Al McKay's Earth, Wind & Fire Experience

Cenami Grammy ovčený gitarista Al McKay privezie elitnú zostavu losangeleských funkových, soulových a džezových muzikantov.

28. augusta 2022: Shakatak

Populárna britská džez-funkova kapela príde zahrat svoje najväčšie hity na pezinský zámok.

29. augusta 2022: ABBA

Symphonic Show

ABBA Symphonic Show s 34 členým orchestrom odohrajú hity slávnej švédskej skupiny ABBA. (pr)

Foto: Šimák Zámok Pezinok ■

Vlna
RÁDIO

MEDIÁLNY PARTNER PODUJATIA

Developer JTRE dáva už 25 rokov ľuďom priestor pre bývanie, prácu, oddych i zábavu

J&T REAL ESTATE (JTRE) oslavuje 25 rokov pôsobenia na realitnom trhu. Vďaka realizácii projektov naprieč realitnými segmentmi sa JTRE za štvrtstoročie vypracoval na významného mestotvorného developera, ktorý sa zameriava na výstavbu komplexných mestských štvrtí a tvorbu priestoru pre život so všetkým, čo k nemu patrí.

JTRE stojí za niektorými z najväčších a najambicióznejších developmentov, ktoré menia tvár Bratislavy a posúvajú slovenské hlavné mesto bližšie k svetovým metropolám. Do portfólia JTRE patria štvrte Eurovea City, River Park, Zuckermandel alebo Klingerke či londýnsky Triptych Bankside. Vznikli v nich najvyššie rezidenčné veže, funkčné kancelárie ale aj obľúbené promenády, príjemné parky a ihriská.

„Za štvrtstoročie pôsobenia na trhu sa JTRE stal mestotvorným developerom a významne sa podieľa na tvári modernej Bratislavy. Naším poslaním je vytvárať mestám a ich obyvateľom čo najlepšie podmienky na rozvoj,“ hovorí Pavel Pelikán, vý-

konný riaditeľ JTRE. „Sme radi, že naši klienti aj partneri vnímajú značku JTRE ako spoľahlivého developera, ktorý vždy dodá projekty včas a v požadovanej kvalite,“ dodáva.

V rezidenčných projektoch JTRE našlo priestor pre život takmer päťtisíc rodín a domácností. Najvýznamnejšie lokality dokončených aj budúcich realizácií sú spojené s riekou Dunaj. JTRE považuje nábrežia za najcennejšie územia mesta a preto tu vznikli projekty ako River Park, Zuckermandel, Panorama Towers, vyrastá tu aj prvý slovenský mrakodrap Eurovea Tower.

Ako najväčší správca administratívnych priestorov v Bratislave manažuje JTRE viac ako 400-ti-

síc štvorcových metrov kancelárií, v ktorých dáva priestor pre prácu desiatkam tisíc ľudí. Funkčné a flexibilné priestory vo Westend biznis zóne, Toweri 115, River Parku, Zuckermandli, Klingerke Offices či na Pribinovej 19 využívajú nadnárodné korporácie ako Lenovo, Novartis, Johnson Controls, Generali, KPMG, ČSOB alebo Siemens, ale aj domáce spoločnosti ako Profesia, Poštová banka či SPP distribúcia. Do budovy Landererova 12 sa sťahujú prvá inštitúcia Európskej únie na Slovensku – Európsky orgán práce (ELA), ktorý si Bratislavu vybral v konkurencii ponúk hlavných miest Bulharska, Cypru či Lotyšska.

K projektom JTRE neodmysliteľne patria obľúbe-

né verejné priestory ako sú nábrežné promenády v Eurovea City a River Parku, Panorama park, River parčík, Park Fuxova alebo nový park v Klingerke, zrevitalizovaný prírodný Skalný nos a námestie s lávkou v Zuckermandli, fontány, detské ihriská a športoviská. Verejné priestranstvá mestských štvrtí oživujú rôzne podujatia a umelecké diela ako Mýtická loď, Žraloky či Recyklovaný lev v River Parku, repliky Messerschmidtových charakterových hláv v Zuckermandli alebo Circle Head na nábreží.

JTRE dlhodobo podporuje kultúru, umenie a vzdelávanie. Je partnerom Slovenského národného divadla, festivalu súčasného umenia Biela noc, Dní architektúry a dizajnu či mestskej pláže Tyršák. Rozvoju povedomia o architektúre pomáha podpora vzdelávacieho programu Deti a architektúra, spolupráca s univerzitami zas podnecuje odborný rast budúcich architektov, dizajnérov a stavebných inžinierov, ktorí si mohli napríklad vyskúšať navrhnuť interiéry prvého slovenského mrakodrapu alebo peší most cez Dunaj. Magazín Spojená Bratislava zas predstavuje rôzne stránky života v meste, prináša tipy na užívanie si Bratislavy, príbehy a myšlienky ľudí tvoriacich projekty JTRE, ale aj pohľady širšej odbornej verejnosti zapojenej do tvorby, správy a rozvoja mesta. Ako zodpovedný developer podáva JTRE pomocnú ruku v krízových situáciách, akou bola finančná pomoc mestským častiam po vypuknutí pandémie ochorenia Co-

vid-19. Finančnou pomocou tiež umožnil OZ Vagus víkendovú prevádzku nízkoprahového centra Domec pre ľudí bez domova.

Aj v budúcnosti bude JTRE dávať ľuďom priestor pre bývanie, prácu, oddych i zábavu. Pokračuje rozvoj modernej nábrežnej štvrte Eurovea City. Nadviaže na ňu Nové Lido, ktoré doplní a rozšíri nové centrum Bratislavy aj na pravý breh Dunaja. Pokračovanie River Parku a Klingerky, dokončenie Ovocných sádov Trnávka a rozvoj nových štvrtí

prinesie ďalšie atraktívne prostredie obyvateľom hlavného mesta.

„Rozšírenie a rozvoj centra mesta na oboch stranách Dunaja prepojeného kvalitnou verejnou dopravou považujeme za kľúčový smer v ďalšom rozvoji Bratislavy, ktorý ju kvalitou prostredia priblíži moderným európskym metropolám. Atraktívne nábrežia spoja Bratislavu nielen fyzicky, ale postupne aj v myšliach ľudí, čím ju zmenia na skutočné mesto na Dunaji,“ dodáva Pavel Pelikán. ■

JTRE
www.jtre.sk

**DÁVAME
PRIESTOR
BUDÚCNOSTI**

25 ROKOV

EUROVEA
TOWER
2023

Čo urobili pre ľudí? Starostky a starostovia hodnotia rok 2021

BRATISLAVA

Pandémia covidu aj v tomto roku stopla mnohé plány samospráv. Čo sa podarilo, čo

považujú za úspech? Prečítajte si odpovede starostiek a starostov zo 17 bratislavských mestských častí.

DEVÍNSKA NOVÁ VES, Dárius Krajčír:

Práca v samospráve nikdy nie je o jednom človeku. Preto by som vás rád opravil - čo sa podarilo urobiť nám, Devínskonovovešťanom v našej mestskej časti :-). Prvé mesiace roka 2021 boli poznačené pandémiou. Obyvateľom, a najmä našim deťom, ktoré zostávali doma, chýbal sociálny kontakt, stretávanie sa s priateľmi, rodinou, spolužiakmi či kolegami. Preto sme sa snažili pripraviť Devínskonovovešťanom leto, aké si pamätáme spred pandémie. Kultúra spája ľudí. Usporiadávali sme veľa kultúrnych a športových akcií, festivalov, hodov, koncertov, súťaží a podujatí pre najmenších. Za všetky spomeniem tradičný Festival chorvátskej kultúry, na ktorý máme každý rok veľmi pekné ohlasy, na čo sme patrične hrdí, a oslavy 570. výročia našej mestskej časti. Samozrejme, popri tom sme ďalej rozvíjali našu mestskú časť. Obnovili sme vodnú nádrž Mlynská, pričom pokračujeme v revitalizácii jej okolia pre oddych a rekreáciu obyvateľov Devínskej. Rekonštrukciami sme zvýšili kapacity a kvalitu našich materských a základných škôl. Naša mestská časť je, čo sa týka vekového priemeru, najmladšia v Bratislave, preto sa snažíme predchádzať nedostatku miest pre deti, čo sa nám úspešne darí a budeme v tom pokračovať. Rekonštrukcie a opravy ciest a chodníkov, cyklotrás či výsadba mestskej zelene sú samozrejmosťou.

ČUNOVO, Gabriela Ferencáková:

V tomto roku realizujeme výstavbu novej materskej školy, čo ocenia predovšetkým mladé rodiny, realizuje sa aj osvetlenie Schengenskej ulice z prostriedkov hlavného mesta. Za veľký úspech považujeme predovšetkým naplnenie dlhoročnej snahy mestskej časti a začiatok rekonštrukčných prác na objekte kaštieľa a jeho prestavbu na ekocentrum, ktorú síce realizuje BSK zo zdrojov EÚ, avšak všetky podklady, dokumentácie a povolenia roky pripravovala, a zároveň aj financovala mestská časť.

JAROVCE, Jozef Uhler:

V uplynulom roku sme rozbehli prípravu na pristavbu základnej školy, ktorá už dnes nemá dostatočné kapacity. Chceli sme začať so stavbou materskej školy, kde sa nám však neplánovane predĺžilo verejné obstarávanie na zhotoviteľa, a okrem toho čakáme na výzvu, ktorú nám umožní žiadať o financie. Z väčších projektov spomeniem ešte cyklochodník Jarovce - Rusovce, kde už takmer dva roky bojujeme so správcami sietí a verejnou správou, aby sme získali všetky potrebné stanoviská. V tomto roku sme sa výrazne pohli, ale stále nám chýbajú dve stanoviská. Zároveň pripravujeme územný plán zóny Jarovce - sever, čím chceme zabrániť neregulovanej výstavbe a podporiť kontrolovaný rozvoj mestskej časti. Priebežne opravujeme cesty, staráme sa o zeleň a pracujeme na vodozádržných opatreniach.

DÚBRAVKA, Martin Zaťovič:

Máme za sebou neľahké obdobie s pandémiou, obmedzeniami, s ktorými sme sa museli naučiť žiť. A aby sme do nového roku štartovali pozitívne a motivovali sa k ďalšej práci, vyzdvihol by som rekonštrukcie a opravy, ktoré sa v Dúbravke podarili dokončiť. A podarili sa vďaka spolupráci. V spolupráci s hlavným mestom a mestskými poslancami za Dúbravku - Zdenkou Zaťovičovou, Jurajom Káčerom a Ľubošom Krajčírom sa podarilo zrevitalizovať verejné priestory na Bagarovej aj na ulici M. Sch. Trnavského pod bývalou Brestovkou, kde vznikol malý parčík s oddychovou zónou.

Najväčším projektom bola premena územia na ploche 2 500 m² za približne 400-tisíc eur na Hanulovej ulici, podarilo sa to vďaka externým zdrojom z Úradu vlády SR a magistrátu. Vznikla tu športovo-oddychová lokalita. Dokončili sme tiež vonkajšie športoviská, workout na Talichovej a neďalekú pumptrackovú dráhu, podobne vďaka spolupráci s hlavným mestom a obyvateľmi. V základných školách sme opravovali školskú kuchyňu, vymieňali podlahu v jedálni, pripravili bezbariérovú toaletu pre imobilných aj kamerový systém. Vo viacerých materských školách sme menili podlahy, kopility, čiže pôvodné sklené výplne, rekonštruovali kuchyne v jednej materskej škole a maľovali vo viacerých. Z projektov, ktoré, myslím, potešili aj viacerých Dúbravčanov, spomeniem kvetinové záhony. Vysadili sme nové, kvetinky tak netešia len na jar, ale aj v lete. Dokončili sme tiež jesennú výsadbu 80 nových stromov a novinkou sú takzvané Dúbravské včielky, čiže päť úľov, ktoré sme osadili v záhrade miestneho úradu. Včielkam sa tak darí, že sme od mája v záhrade miestneho úradu vyrobili viac ako 100 kil medu a počas júla sme mohli zažiť jeho stáčanie.

NOVÉ MESTO, Rudolf Kusý:

Tento rok sa niesol v znamení čísla 2. Urobili sme dva nové parky. Vybudovali sme dve nové triedy pre škôľkarov a dve nové triedy škôľakov. Kompletne sme obnovili dve detské ihriská a dva športové areály. Pripravili sme projekty a získali povolenia na nadstavbu a rekonštrukciu dvoch materských škôl. Vyregulovali, prečistili sme radiátory, doplnili ventily a zlepšili sme tepelnú pohodu v dvoch základných školách a dvoch materských školách. Odstránili sme dve stavby, ktoré už boli pre ľudí nebezpečné. Vytvorili sme projektové dokumentácie na rozšírenie dvoch základných škôl. Získali sme povolenia pre dve nové parkoviská. Vybudovali sme dve nové odborné učebne na dvoch základných školách. Vyhlásili sme dve stavebné uzávery. Získali sme peniaze z únie na dva veľké projekty pre deti. Odpojili sme dve jedálne od dvoch základných škôl a vytvorili dve nové kotolne. Plus vyskúšali sme pre hlavné mesto pilotný projekt parkovacej politiky, zrekonštruovali sme Stredisko kultúry na Vajnorskej 21 a zrekonštruovali, osvetlili a vybudovali sme chodník na Bárdošovej ulici, čím sme vytvorili bezpečný miestny prejazd medzi Kolibu a Kramármi.

KARLOVA VES, Dana Čahojová:

Najradšej by som vyzdvihla univerzálne hodnoty ako zodpovednosť, vzájomnú pomoc a podporu, ktoré sme v sebe objavili, a ktoré nám v Karlovej Vsi pomohli prekonať tento smutný covidový rok. Napriek sťaženým podmienkam sa nám v nádeji na lepšie časy podarilo spustiť hlbokú rekonštrukciu jednej z našich materských škôl, kompletne zrekonštruovať najväčšie detské ihrisko s prihladením na potreby zdravotne znevýhodnených detí, vybaviť Karlovu Ves novými športoviskami - hokejbalovým ihriskom, multifunkčným ihriskom na Tilgnerovej, novým umelým trávnikom pre futbalistov, beachvolejbalovým ihriskom, menším deťom pribudlo aj vytúžené dopravné ihrisko a chodcom spojovací chodník z Dlhých dielov na Karloveskú ulicu. Nové parkové úpravy a kvetinová výsadba výrazne oživilo mnohé fádne miesta. Okrem toho sme pre Karlovešťanov otvorili občiansku poradňu, ktorá pomáha so širším spektrom ich životných ťažkostí. Pokračovali sme v odstraňovaní bariér, aby sa rodičom s kočíkmi či starším ľuďom chodilo jednoduchšie. V školskej plavárni sme rozšírili ponuku služieb pre deti, mládež aj dospelých. V spolupráci s mestom finišujeme s vybudovaním nového športového parku na Karloveskej ul. V kombinácii s novou električkovou traťou Karlova Ves konečne vstúpila do tretieho tisícročia. Najviac ma však hreje pri srdci malý zážrak, a totiž, že sa nám podarilo kompletne zrekonštruovať uvoľnený nájomný byt a prideliť ho rodine so šiestimi malými deťmi. Kiežby sa takýchto zázrakov podarilo v budúcom roku viac.

PETRŽALKÁ, Ján Hřčka:

Ako prvé spomeniem zefektívnenie procesu celoplošného testovania vďaka čítačkám dokladov. Po vypuknutí pandémie v marci 2020 sme nevedeli, čo môžeme očakávať, a to sa odrazilo na nedostatku ochranných pomôcok aj dezinfekčných prostriedkov. Na jeseň toho istého roka sme boli postavení pred organizovanie celoplošného testovania obyvateľov, najväčšiu logistickú operáciu v histórii Slovenska, ktorú sme napriek šibeničným termínom a nedostatočnej informovanosti zo strany štátnych inštitúcií zvládli bravúrne. Táto ťažká úloha nás však pripravila na zvládnutie ďalších výziev spojených s testovaním obyvateľov, čo sa ukázalo v tomto roku, keď sme na Hrobákovej ulici zriadili najväčšie MOM na Slovensku. Za 6 mesiacov v plnom nasadení sme tu otestovali takmer 395-tisíc ľudí, z ktorých 2 080 malo pozitívny výsledok. Proces testovania zefektívnilo najmä zavedenie čítačiek dokladov a možnosť dostať výsledok testu do SMS správy. Teší ma, že sme mali na vysokokapacitné MOM Hrobákova pozitívne ohlasy od obyvateľov a že tento unikátny systém inšpiroval aj ďalšie MČ a obce na Slovensku. Už dva roky intenzívne pracujeme na navyšovaní kapacít vo vybraných materských školách v našej zriaďovateľskej pôsobnosti, a to rekonštrukciou nevyužívaných priestorov, akými sú školnícke byty či pracovne. Od septembra tohto roka sa nám podarilo sprevádzkovať 6 nových tried v MŠ Lietavská, Il'jušina, Turnianska 6 a Bohrova, vďaka ktorým sme prijali o takmer 166 detí viac. V rámci otvorenej samosprávy sme sa opäť posunuli o level vyššie v snahe odstraňovať bariéry medzi Petržalčanmi a správcami verejného priestoru, v ktorom žijú. Preto sme obyvateľom dali na výber ďalšiu z možností nahlasovania podnetov, a to cez mobilnú aplikáciu Whatsapp. Na webovej stránke mestskej časti sme zas zaviedli integrovanú četovaciu aplikáciu Messenger. Používanie oboch aplikácií sa nám osvedčilo. V prípade potreby nám tak môžu občania veľmi rýchlo a jednoducho poslať správu, ale i fotografie s videom či inou prílohou. Začiatkom októbra sme sprevádzkovali prvú klubovňu pre seniorov v Petržalke, ktorá vznikla rekonštrukciou priestorov bývalej neziskovej organizácie na Osuského ulici č. 8. Seniori tvoria cca 13 % z obyvateľstva Petržalky. Bolo mojou prioritou vytvoriť im pôdu na spoločné stretnutia, podujatia, kreatívne a športové využitie.

LAMAČ, Lukáš Baňacký:

Podarilo sa nám uskutočniť a rozbehnúť viacero projektov. Som rád, že sme v septembri v spolupráci so súkromným investorom otvorili nové elokované pracovisko našej materskej školy v lokalite Bory na ulici M. Šimečku 4. Pracuje sa na nadstavbe základnej školy, rekonštrukcii Kina Lamač, rekonštrukcii Malokarpatského námestia, organizujú sa výstavy v exteriéri a oživa budova požiarnej zbrojnice. Otvorili sme zberné miesto Pod násypom 19, ihrisko Žabka, oddychovú oázu Podháj, získali sme dotáciu z ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny na rekonštrukciu detského ihriska na Bakošovej ulici. V spolupráci s hlavným mestom sme začali triediť kuchynský bioodpad, po piatich týždňoch Lamačania vyzbierali viac ako 20 ton. V spolupráci s Metropolitným inštitútom Bratislavy sme začali proces participácie pri plánovanej rekonštrukcii Vrančovičovej ulice.

RAČA, Michal Drotován:

Podarilo sa nám dokončiť a skolaudovať urban park pre skejterov a kolobežkárov na Tbiliskej, čím sme vybudovali športový areál aj pre mládež, keďže v Rači chýbal. Uzavreli sme so železnicami zmluvu a prevzali sme do správy ich pozemky na Východnom, kde sme začali pravidelne kosť a robiť údržbu - do budúcnosti plánujeme aj veľké opravy chodníkov a námestia. Rovnako sa nám podarilo začať rekonštrukčné práce na základnej škole Plickova, čo je najväčší investičný projekt mestskej časti za posledných 30 rokov. Na jeseň sme tiež otvorili nový parčík na Hlinickej v Kráľanoch.

VAJNORY, Michal Vlček:

Rok 2021 bol opäť aj o covede a ako jedna z prvých mestskej časti sme zriadili testovacie miesto, ktoré fungovalo až do leta. Podobne sme od mája zriadili očkovacie centrum a umožnili občanom Vajnôr dať sa zaočkovať bezpečne v blízkosti domova. Pre seniorov a imobilných občanov sme v spolupráci s partnermi dokonca zriadili aj očkovací taxík. Našou najväčšou výzvou v pandemickom roku 2021 bolo ochrániť zdravie našich obyvateľov, a zároveň robiť všetko preto, aby kvalita a poskytované služby boli zachované. Nechceli sme pripustiť, aby sa pandémia stala prekážkou rozvoja Vajnôr. Niektoré procesy a konania sa, samozrejme, predĺžili, ale napriek tomu sa nám podarili významné veci, na ktorých sme ako úrad dlhodobo pracovali. Podarilo sa nám vysporiadať pozemky v lokalite Alviano, vďaka čomu môžeme rozvíjať nový športový areál s víziou vybudovania multifunkčnej športovej haly. Aktuálne tu budujeme pumptrackovú dráhu, ktorá bude dokončená ešte tento rok. Po dlhých rokoch sme získali do vlastníctva bývalú, dnes už schátranú budovu materskej školy, ktorú plánujeme premeniť na nové kultúrno-vzdelávacie centrum. Podarilo sa nám zvýšiť bezpečnosť vybudovaním osvetlenia troch priechodov pre chodcov, obnovili sme aj detské ihrisko pri základnej škole, ktoré sme vylepšili modernými hracími prvkami.

Pokračovanie na str. 16

Ďakujeme všetkým partnerom našej VIANOČNEJ SÚŤAŽE, ktorí do nej venovali CENY:

- balíček prírodnej kozmetiky z Mŕtveho mora od **AHAVA** v hodnote 130 €
- štyľová mikina z premium kolekcie **BRATISKA** v hodnote 70 €
- sviečka classic alebo parfém 50 ml od **LUMINIA** v hodnote 50 €
- moderný Bluetooth reproduktor Crater-9 od **ORAVA** v hodnote 50 €
- Kniha z edície Čarovné Slovensko od **VYDAVATELSTVA CBS** v hodnote 24,99 €
- Denník podnikavej ženy od **KLUBU PODNIKAVÝCH ŽIEN** v hodnote 11,99 €

Súťaž prebiehala na našej Facebook stránke „Bratislavské noviny“ od 26.11. do 3.12.2021.

PARTNER SÚŤAŽE

AHAVA

Bratiska

orava

Hill

LUMINIA

CBS

CREATIVE BUSINESS STUDIO

Pokračovanie zo str. 15

PODUNAJSKÉ BISKUPICE, Zoltán Pék:

Máme za sebou veľmi náročný rok, ktorý preveril nielen našu imunitu, ale aj schopnosť prispôbiť sa novým situáciám a vzájomnej spolupatričnosti. Napriek tomu sa nám v spolupráci s miestnym zastupiteľstvom podarilo zrealizovať množstvo väčších či menších projektov v prospech obyvateľov Podunajských Biskupíc. Vďaka grantu na rozvoj športovej infraštruktúry sme začiatkom roka odovzdali do užívania novú pumptrackovú dráhu na sídlisku Dolné hony, ktorá sa stala prvou lastovičkou v plánovanej revitalizácii celého areálu. Odovzdané boli aj tri zrekonštruované detské ihriská na Baltskej, Podzáhradnej a Ipeľskej ulici a splňajú tak podmienky súčasne platnej legislatívy. Miestni poslanci dali tiež zelenú, aby chátrajúci areál TJ Spoje prešiel zásadnou zmenou a v Podunajských Biskupiciach sa na jeho mieste vybudovala unikátna Bratislavská futbalová akadémia celomestského významu. Od začiatku mája môžu naši obyvatelia využívať štyri zrevitalizované oddychové oázy na sídlisku Medzi jarkami. Podarilo sa nám zlikvidovať niekoľko čiernych skládok a do inkriminovaných častí sme osadili tabule s nápisom „Zákaz sypania smetí“ a inštalovali fotopasce. Veci sa pohli aj v kauze recyklačného dvora na Lieskovskej ceste. Mestská časť nariadila odstrániť stavbu „Recyklačný dvor Bratislavská recyklačná s. r. o.“, stavebníkovi uložila pokutu a je naďalej súčinná krajským orgánom špecializovaným na boj s environmentálnou kriminalitou. V spolupráci s magistrátom a susednou časťou Vrakúňa sa zlepšuje i bezpečnosť, k čomu prispela aj naša spolupráca s SBS a rozšírený kamerový systém. Letné mesiace sme využili na opravy výtlkov a vyčistenie krajíníc pri chodníkoch, parkoviskách, detských ihriskách a cestách, rekonštrukciu prešli aj naše materské a základné školy. Dôležitou súčasťou stavebných úprav bolo vybudovanie bezbariérových prístupov na školách. Prijali sme VZN o poskytovaní dotácií z rozpočtu mestskej časti rodinám so zdravotne znevýhodneným dieťaťom, mnohým rodinám a na zabezpečenie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Poslanci tiež schválili dotačnú schému na podporu športu a mládeže, ktorá zohľadňuje priority potreby detí a mládeže. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny schválilo našu žiadosť o nenávratný finančný príspevok 179 520 €, ktorý sa v plnej výške použije na podporu opatrovateľskej služby v našej mestskej časti. Zároveň sme získali finančnú podporu od Bratislavského samosprávneho kraja na svoj projekt pre našich osamelých dôchodcov.

STARÉ MESTO, Zuzana Aufrichtová:

Podarilo sa nám množstvo projektov. Pred pár dňami sme dokončili časť revitalizácie Medicej záhrady, pričom údržbu zelene sme zverili novému subjektu a je to vidieť, dreviny a zeleň sú teraz vo veľmi dobrom stave. Revitalizácia záhrady pokračuje obnovou mlatových chodníkov. Pokračujeme aj v rekonštrukciách základných a materských škôl v našej zriaďovateľskej pôsobnosti a jasí. Z dôležitých realizácií by som vyzdvihla multifunkčné ihrisko v areáli ZŠ Dubová. Projekt bude pokračovať nadstavbou školy, na jej konci pribudne viac nových tried. V ZŠ Mudroňova a ZŠ Milana Hodžu na Podjavorinskej sa komplexne zrekonštruovali školské kuchyne a jedálne, novú kuchyňu majú i v jasliach na Čajkovského. Mestská časť sa podieľa aj na realizácii prvej etapy projektu obnovy multifunkčného ihriska na ZŠ Vazovova, k mimoriadne vydatým realizáciám patrí tiež nová moderná jedáleň na ZŠ Jelenia. Priestory Majáka nádeje, ktoré boli celé roky zanedbávané, sú dnes čisté a vydezinfikované, aktuálne v nich prebiehajú obhliadky subjektami, ktoré by tam chceli prevádzkovať sociálne služby. Na jar sme otvorili Zariadenie opatrovateľskej služby Seniorcentra Staré Mesto, ktoré prijalo prvých klientov. Na Rázusovom nábreží sme vďaka finančnému daru kompletne vymenili dlažbu zo zámkovej na žulovú. Za významnú považujem rekonštrukciu ďalšej časti Blumentálskej ulice, kde pribudla plnohodnotná cyklotrasa, zeleň, zrekonštruovali sa chodníky, cesta, výjazdy. V Starom Meste sme zefektívnilí odťahovanie vrakov, čo bol dlhoročný problém, a vytvorili sme novú aplikáciu na nahlasovanie vrakov, kde možno sledovať aj riešenie podnetov. Aj s pomocou Fondu architekta Weinwurma sa v meste kvalitne zrekonštruovali historické brány, aktuálne sme vyhlásili výzvu na podporu odstraňovania graffiti. S podporou tohto fondu sme spustili i bezplatnú právnu poradňu v priestoroch nášho úradu, vždy prvú stredu v mesiaci od 13. do 16. h sa môžu prísť obyvatelia poradiť. Začíname tiež s prvou fázou revitalizácie zóny Panenská a okolie, a to rekonštrukciou Soferových schodov, ktoré spájajú Zámockú a Svoradovu ulicu.

DEVÍN, Ľubica Kolková:

Keďže sme v nútenej správe, žiadne projekty u nás neprichádzajú do úvahy. Smieme len opravovať zverený majetok ako správca. Z opráv sú možno najviditeľnejšími výsledkami klimatizácia

a vzduchotechnika v MŠ, čo výrazne deťom spríjemnilo pobyt v škôlke. Meníme strešnú krytinu v havarijnom stave na objekte miestneho úradu a Domu kultúry. Na základe žiadosti od obyvateľov rozširujeme sieť košov a aj košov na psie exkrementy.

RUSOVCE, Lucia Tuleková-Henčelová:

V roku 2021 naša mestská časť napriek pandemickej situácii a dlhému obdobiu testovania zrealizovala niekoľko menších investičných projektov: zrevitalizovali sme časť športovísk, vysadili ďalšiu zeleň a do konca roka nás čaká ešte ukončiť asfaltovanie na významnej časti našich ulíc. Osobne sa veľmi teším, že po takmer 14 rokoch sme do úspešného konca dotiahli proces získania ochrannej známky UNESCO pre našu národnú kultúrnu pamiatku, rímsky kastel Gerulata.

RUŽINOV, Martin Chren:

Prvýkrát od roku 1953 sme začali stavať dve nové základné školy a tretiu pripravujeme. Zabránili sme výstavbe na Štrkoveckom jazere a vďaka tomu, že sme odkúpili asi tretinu územia Ostredkov, sa už obyvatelia tejto časti Ružinova nemusia obávať neprimeraného zahusťovania. Získali sme pozemok futbalového štadiónu FC Ružinov, takže nehrozí, že tu namiesto futbalového ihriska vyrastie monštrózna polyfunkčná budova. Začali sme rekonštrukciu hasičskej zbrojnice a odkúpili sme aj starú radnicu v Prievozе, vďaka čomu sa tieto výnimočné budovy zachovávajú aj pre ďalšie generácie Ružinovčanov. Zrekonštruovali sme niekoľko detských ihrísk na sídliskách a vznikli aj športoviská pre všetky generácie obyvateľov. Pripravujeme projekt rekonštrukcie roky zdevastovaného školského areálu na Trnávke. Po 500 bytoch pribudne zóna regulovaného parkovania aj v Starom Ružinove a následne v ďalších lokalitách až po Bajkalskú. Revitalizujeme parky a omnoho intenzívnejšie sa staráme aj o čistotu v uliciach, pred tromi rokmi sme nemali ani jednu zametačku a dnes máme v uliciach štyri naraz. Intenzívne pracujeme aj na rekonštrukcii ciest a chodníkov.

VRAKUŇA, Martin Kuruc:

V roku 2021 sa aj Vrakúňa trápila hlavne s covidovými opatreniami a s tým spojenými nákladmi, ale aj s negatívnymi finančnými dopadmi. Napriek tomu sa nám podarilo veľa dobrých vecí. Opravili sme a zateplili fasády na MŠ Kriková, v umeleckej škole, ako aj na MÚ Vrakúňa a opravili sme i sociálne zariadenia v MŠ Kriková a MŠ Kaméliová. Obnovili sme tiež vstupné priestory do ZŠ Rajčianska a ZŠ Železničná, vybudovali športové areály v ZŠ Rajčianska a ZŠ Žitavská. Zriadili sme sociálnu výdajňu pre sociálne slabších občanov a kúpili bývalú robotnícku ubytovňu, ktorú rekonštruujeme na byty pre príslušníkov mestskej polície a mladých učiteľov. Vypracovali sme dokument starostlivosti o zeleň a následne v zmysle dokumentu vysadili cca 200 nových stromov. Vypracovali sme tiež Krajinnno-architektonickú štúdiu rozvoja lesoparku.

ZÁHORSKÁ BYSTRICA, Jozef Krúpa:

Za úspech považujem rozšírenie kapacit našej materskej a základnej školy, MŠ sme rozšírili o jednu triedu, ZŠ o dve nové triedy vďaka modulárnym systémom. Začali sme práce na nadstavbe školskej jedálne, ktorá po dokončení poskytne 8 nových tried pre základnú školu. Napojili sme náš kamerový systém na operačné stredisko mestskej polície, pričom k štyrom kamerám pribudnú do konca roka ešte dve a v budúcom roku budeme ich sieť ďalej rozširovať. Zrevitalizovali sme detské ihrisko, podarilo sa nám v spolupráci s magistrátom zrekonštruovať povrch niekoľkých frekventovaných ulíc Záhorskej Bystrice (Pútnická, na Podkerepuškách), vytvorili sme nové parkovacie pravidlá na Námestí Rodiny.

(bn), foto: archív

Niektoré odpovede sme museli z rozsahových dôvodov skrátiť.

Aké najväčšie výzvy čakajú naše samosprávy v roku 2022? Odpovede starostiek a starostov si prečítajte v nasledujúcom, januárovom čísle Bratislavských novín.

Po 18 rokoch zápasu máme cintorín pre zvieratá

Cintorín zdobí kameň s citátom Eleny Vacvalovej: Na žiadnej ceste by som žiadne zviera nenechala opustené. Ani na tej poslednej.“

DÚBRAVKA

V Dúbravke otvorili pred pár dňami prvý zvierací cintorín s názvom Borievka. Bratislavčania, ale aj ľudia z celého Slovenska tak už majú miesto, kde sa môžu dôstojne rozlúčiť so svojimi domácimi miláčikmi.

„Bola to dlhá a ťažká cesta,“ skonštatoval pri otvorení cintorína Stanislav Vlkovič, ktorý neuveriteľných desať rokov bojoval za to, aby mohlo toto dôstojné pietne miesto pre zvieratá uzrieť svetlo sveta. Nebol však prvý, nadviazal na predchádzajúcu osemročnú snahu moderátorky Eleny Vacvalovej, ktorá sa stala ambasádorkou projektu. Cintorín Borievka nájdete

na adrese K horárskej studni 5922, rozkladá sa na ploche 1,2 hektára. Ľudia sa tak môžu oficiálne rozlúčiť so svojimi zvieracími miláčikmi a zabezpečiť im dôstojné posledné miesto odpočinku. Doteraz ich mnohí pochovávali na rôznych ilegálnych pohrebiskách v lesíkoch na okraji mesta, čo bolo nielen nedôstojné, ale riskovali aj pokutu. A prečo taká na pohľad jednoduchá vec trvala celé roky? „Pani Vacvalová to riešila osem rokov, nemala pozemok, žiadala ho od mesta. Vždy jej ho prisľúbili, no nakoniec z toho zišlo,“ priblížil Stanislav Vlkovič. Firma, v ktorej je konateľom, na rozdiel

od moderátorky pozemok vlastnila, takže sa s Eňou Vacvalovou dohodli na spolupráci. No i tak museli o zvierací cintorín bojovať ďalších desať rokov. „Viedli sme tvrdý boj, najčastejšie s úradmi, ktoré žiadali rad povolení a keďže išlo o niečo nové, nezaradené v tabuľkách, tak to trvalo veľmi dlho,“ vysvetlil Vlkovič. Hoci od roku 2012 získavali postupne potrebné povolenia, v roku

2017 bol na všetky drobné stavby podaný protest prokurátora na základe podnetu istého aktivistu. Spor s aktivistom pokračoval celé roky a aby sa zbavili šikanovania z jeho strany, museli vyhľadať aj pomoc advokátskej kancelárie. Dnes je už cintorín konečne otvorený. Čo treba urobiť, ak tu chcete svojho miláčika pochovať? Jednoducho zatelefonujete, firma vám môže zabezpečiť aj odvoz pozostatkov, čo pri veľkých plemenách psov nemusí byť jednoduché. Ak si želáte, zabezpečia vám aj obrad, ponúknu na výber rôzne druhy rakiev a tak tiež hrobové miesto. V jednej časti cintorína budú klasické hroby, v ďalšej urnový háj. Cintorín však nemá slúžiť iba na pohreby, ambíciou jeho autorov je i to, aby sa stal príjemným miestom prechádzok pre každého.

(ms)

Foto: ms

Viac na www.banoviny.sk**Koľko zaplatíte za hrobové miesto?**

Prenájom najmenšieho hrobového miesta (30 x 30 cm pre zvieratá do cca 1 kg) vás vyjde za prvých 5 rokov 120 eur, neskôr je cena nižšia. Za veľké hrobové miesto (zvieratá nad 40 kg) zaplatíte 385 eur za prvých 5 rokov. Prenájom miesta na urničku stojí 150 eur na 5 rokov. Za výkop hrovej jamy a pochovanie dáte 100 eur, ak si želáte obrad za vašej prítomnosti, pripravte si ďalších 70 eur.

Príjemné prežitie vianočných sviatkov, veľa šťastia, zdravia a osobných úspechov v novom roku vám prajú

Bratislavské
NovinyBratislavské
Noviny.sk

PETRŽALSKÉ NOVINY

Akú rybu chystá na sviatočný stôl rybár?

Jozef Mikulášik so svojim úlovkom - štikou.

BRATISLAVA **Hospodár Rybárskeho zväzu Bratislava 5 Jozef Mikulášik tvrdí, že rôzne druhy rýb z našich riek a jazier sa dajú pripraviť veľmi chutne. Čo uprednostňuje na Vianoce on?**

Tradičný kapor nemusí byť každému pochuti, mnohých ľudí odrádza najmä množstvom drobných kostičiek, ktoré môžu uviaznuť v krku. Na výber však máme toho dosť. „Len v Dunaji pláva až 65 druhov rýb, je to vedecky dokázané. Odlišujú sa nielen množstvom kostí, ale najmä kvalitou mäsa, napríklad zubáč má pevné mäso, sumec je šťavnatý, štika suchšia,“ vysvetľuje Jozef Mikulášik. Ak máte malé deti, odporúča kúpiť sumca alebo zubáča. „V oboch prípadoch sa kosti ľahko oddelia, takže máte na

tanieri čisté mäsko. Ani štika nemá veľa kostí,“ vysvetľuje skúsený rybár. Receptov na prípravu je veľa, záleží najmä na tom, o aký druh ryby ide. „Aj pri menej kvalitnej rybe však stačí použiť správnu metódu a dokonale si ju vychutnáte. Netreba sa báť ani kostičiek. Keď napríklad pleskáče, plotice či iné biele ryby, ktoré ich majú veľa, upečiete na prudkom ohni, môžete ich zjesť celé, aj s kostičkami. Sú veľmi chutné,“ hovorí. On sám má najradšej kapra, na sviatočný stôl však pripravuje viac druhov rýb, sú veľká rodina a každý uprednostňuje niečo iné. Vyberá vysvetľuje Jozef Mikulášik. Ak máte malé deti, odporúča kúpiť sumca alebo zubáča. „V oboch prípadoch sa kosti ľahko oddelia, takže máte na

ka, vložím do nej vyčistené rybie filety, zalejeme vodou a dám zamraziť. Ryby sú oveľa lepšie skladovateľné, takže si udržia svoju kvalitu a nepreniknú do nich ani pachy.“ Okrem kapra sa u nich na Vianoce podáva sumec, zubáč či štika, dokonca aj ostriež, ktorý sa v našich obchodoch nepredáva, musíte si ho uloviť. „Pečená ryba je chutná, ale vždy treba myslieť aj na radosť zo zdoanej ryby a na to, aby sme aj našim deťom dopriali zážitok z lovu a z prírody. Takže ide tiež o radosť z toho, že ulovenú rybu vrátite naspäť do vody,“ uzatvára Jozef Mikulášik. (ac)

Foto: archív J. M.

Pripravte si zdravé Vianoce

BRATISLAVA

Vianočné sviatky sú v mnohých našich domácnostiach najmä sviatkami hojnosti a prejedania sa. Ako si vieme pomôcť, keď to s jedlom preženieme?

Predovšetkým sa treba držať známeho pravidla *všetko s mierou*, tým viac, že počas sviatkov si radi doprajeme nie príliš zdravé jedlá. „V stravovaní počas sviatkov nič nepreháňajte. Okrem žlčnikového záchvatu ako odplaty za prejedanie sa vás môže poriadne vyštáviť aj nepríjemná hnačka,“ varujú odborníci úradu verejného zdravotníctva. Teóriu ovládame, ťažšie je uplatniť ju pri sviatočnom stole plnom dobrôt. Oplatí sa myslieť na to a v predstihu sa zásobiť voľnopredajnými liekmi a výživovými doplnkami, ktoré pomôžu pri problémoch so žalúdkom či pankreasom, ale aj pri ho-

Foto: shutterstock

Správne trávenie podporujú aj bylinné čaje.

ŽIVÉ RYBY

- čerstvé ryby výhradne z vlastného chovu
- kapor, sumec, jeseter, štika...
- ryby vám vyčistíme

TRHOVISKO MILETIČOVA (V PASÁŽI)
+421 911 907 676
www.ziveryby.sk

OTVORENÉ CELOROČNE
TEŠIME SA NA VÁS AJ POČAS LOCKDOWNU

Vyhrajte chvíľu pre seba

Nakúpte nad 15eur a vyhrajte!

Hlavná výhra
 wellness pobyt v hodnote 500eur

3x chvíľa pohody
 3x chvíľa pre radosť
 3x chvíľa času
 10x chvíľa pre zdravie

Registrujte svoj kód z poukazu na sutaz.benulekaren.sk.
 Usporiadateľom súťaže je spoločnosť BENU Slovensko, a.s. Súťaž trvá od 1.12. do 31.12.2021. Zapojiť sa do súťaže môže len plnoletá osoba. Súťažný kód je možné získať len za nákup veľkopredajného sortimentu. Každý kód je jedinečný a môže byť v súťaži použitý len raz. Všetky podmienky súťaže nájdete na sutaz.benulekaren.sk.

BENU Lekáreň

Kozička v Medickej záhrade pomohla dobrej veci

STARÉ MESTO

Vidieť v mestskom parku mačku alebo psa až tak neprekvapí, kozu by ste však asi nečakali. Priviazaná o lavičku v Medickej záhrade zaujala mnohých ľudí. Dôvod, pre ktorý sa tu ocitla, môže aj vás inšpirovať k dobrému skutku.

Krotké zviera prišlo do centra nášho mesta z Devínskej Kobyly, priviedli ho sem pracovníci neziskovej organizácie Človek v ohrození. Aj v tomto roku totiž ponúkajú možnosť darovať na Vianoce originálny Skutočný darček a kozička, ktorú si požičali z ochranárskeho združenia BROZ, im v propagácii užitočnej myšlienky pomáha. O čo ide?

Neziskovka ponúka 24 Skutočných darčiekov, z ktorých si môžete niektorý vybrať a kúpiť v jej charitatívnom e-shope. Získate darovací

Koza v Medickej záhrade zaujala mnohých ľudí.

certifikát, ktorý potom venujete pod stromček niekomu zo svojich blízkych, no zároveň kúpíte skutočnú kozu, ovcu alebo kuriatko. A tie vďaka vám poputujú ľuďom, ktorí ich najviac potrebujú. Napríklad živá a zdravá koza znamená pre chudobnú rodinu čerstvé mlieko a zdroj príjmov. Každý rok má koz-faťá, takže z jednej darovanej kozy je o pár rokov stá-

do, ktoré uživi celú rodinu... „So Skutočným darčekom tak urobíte radosť hneď dvakrát,“ pripomenula Kristína Jediná z organizácie Človek v ohrození. Skutočné darčeky vždy symbolizujú konkrétnu formu pomoci - od kozy pre chudobnú rodinu v Afrike cez toaletu na zlepšenie hygieny, tabule pre deti v rozvojových krajinách až po doučovanie detí z chu-

dobných rodín na Slovensku. Preto sú rozdelené do štyroch kategórií - Zdravie, Vzdelanie, Obživa a Slovenská republika. Je len na vás, ktorú oblasť sa rozhodnete podporiť kúpou skutočného, nie zbytočného darčeka, a to spolu s príjemným pocitom z dobrého skutku.

„Ak napríklad darujete Skutočný darček s kozou z kategórie Obživa, kúpime kozu v niektorej z krajín, kde Človek v ohrození pomáha. Vždy pri tom berieme ohľad na aktuálne potreby obdarovaných ľudí. Okrem kôz to znamená napríklad nákup oviec, osiva alebo poľnohospodárskeho náradia. Takýmto spôsobom sme s obživou pomáhali v minulých rokoch v Keni, Ugande, Nepále, ale aj Mjanmarsku,“ upresnila Kristína Jediná. Viac sa dozviete na www.skutočnýdarček.sk. (ac)

Foto: ac

Pre všetky deti bez rozdielu

KARLOVA VES

Mestská časť Karlova Ves odovzdala pred pár dňami do užívania prvé inkluzívne detské ihrisko na Adámiho ulici. Nájdete tu kolotoč pre deti na invalidnom vozíku, hojdačku pre deti s epilepsiou či inkluzívnu cvičebnú workoutovú zostavu pre zdravotne znevýhodnenú mládež, ale aj štandardné hracie prvky pre zdravé deti. Na novom ihrisku pribudol okrem hracích prvkov aj mobiliár, lavičky, stoly či koše. Nechýbajú tabule s piktogramom odporúčanej vekovej kategórie pre jednotlivé hracie prvky. (TASR)

Foto: TASR

Andrea Coddington: Moje javisko Svet Herečka židovského pôvodu Dalma Špitzerová bola do posledného dychu dáma. Prežila vojnu, pracovný tábor v Novákoch aj režim, ktorý jej bránil v realizácii. Nič ju však nezlomilo. Silná vôľa a obdivuhodná trúfalosť ju posúvali vpred. Dalmína výpoveď je plná detailov o živote na hrane, všadeprítomnej smrti, o láske, nádeji a pravde, ktorá sa môže ľahko prekrútiť.	Táňa Keleová-Vasilková: Skúšky V novom románe odкрýva najúspešnejšia slovenská autorka osudy piatich rodín na pozadí súčasného diania. Pandémia koronavírusu, ktorá mnohé zmenila, nevynecháva. Táňa Keleová-Vasilková vo svojich príbehoch už roky zachytáva reálny život. Podstatné v jej príbehu je však všetko to, čo dláždí cestičku našich dní, bez ohľadu na to, či existuje koronavírus, alebo nie.	Alica Eštoková: Keď sláva nestačí Známy slovenský herec Richard Polanský si svojím výnimočným talentom a šarmom získal obrovskú priazeň širokej verejnosti. O ženy nikdy nemusel bojovať, ponúkali sa mu samy. Polanský si plnými dúškami užíva zaujímavú prácu v divadle a vo svete filmu. Jeho vzrušujúci život naruší až záhadná mladá žena, s ktorou sa náhodne stretne na vianočných trhoch.	L.D. Lapinski: Tajné svety 2: Na konci sveta Vitajte v cestovnej agentúre Tajné svety, odkiaľ vás každý kufor prepraví do iného sveta. Stačí doň vkročiť...Hlavná hrdinka Flick sa stala držiteľkou členského odznaku Tajnosvetského spolku, takže keď príde naliehavé predvolanie zo sveta zvaného Prielom, spolu so správcom Jonathanom okamžite skočia do kufru, aby sa tam vypravili.	Arpád Soltész: Zlodej Libor je slušný chlapec z dobrej rodiny, ale keď vyrastie, aj on bude musieť z niečoho žiť svoju rodinu. Dospelým sa stáva v 90. rokoch, keď je peňaží dosť. Mafiánom, tunelárom a všakovakým gaunerom sa vávajú len tak pohodene po zásuvkách. A okradnúť zlodēja môže byť zločin, ale určite to nie je hriech.
KNÍHY, KTORÝMI ŽIJETE				

V Jurkovičovej teplárni ponúkajú k jedlu výnimočnú atmosféru

Becker gurmána

STARÉ MESTO
Ak sa pandemická situácia zlepší, doprajte si obed alebo aj večeru v reštaurácii Werk, ktorú len nedávno otvorili v zrekonštruovanej Jurkovičovej teplárni. Hoci ceny patria k vyšším, tento unikátny priestor s kozmopolitnou kuchyňou treba zažiť.

Tvorcovia konceptu Werk sa zjavne snažili urobiť všetko pre to, aby sa reštaurácia stala jednou z najobľúbenejších v našom meste. Už prvý dojem je skvelý, obdivujeme všetko, od elegantného interiéru s priehľadným stropom, ktorý rešpektuje históriu výnimočného miesta, cez kuchárov pracujúcich priamo

pred našimi očami až po servírovanie jedál, ktoré neraz pripomínajú malé umelecké diela. A to sme ešte nezačali jesť. Z menu sme si mohli vybrať mäsové alebo vegetariánske jedlo, vyskúšali sme obe, najskôr však k polievke. Mali sme *minestrone* (2,50 €) s bielou fazuľou, cestovinou a tvrdým ovčím syrom a konštatujeme, že sa vydarila, bola aj primerane hutná, len by sme ju prijali teplejšiu.

Interiér reštaurácie Werk

Trhané hovädzie plece

Tabbouleh

Hokkaido perkelt (7,50 €) ako vegetariánsky hlavný chod bolo nádherné farebné jedlo. Podávajú ho s tarhoňou zo špaldovej múky, ktorá dodala jemnú chuť tekvicovej omáčky. Druhou ponukou v menu bol *Losos* (10,70 €) s holandskou omáčkou a varenými zemiakmi. Ryba bola veľmi chutná, omáčka ju dokonca vyzdvihla ešte o level vyššie, zemiaky však boli mierne

studené a niektoré dokonca nedovarené. O to viac potešil *Falafel* (6,80 €). V opise tohto malého jedla podávaného s chlebom pita sme si prečítali všetky fajnosity, ktoré máme radi: hummus, dip muhammara, fialová mrkva, ale tiež korenie sumac, ktoré dovŕšilo celkový dojem. Bolo to kulinárske dielo, kde sa všetky ingrediencie zladili do jedinečnej chuti.

Losos s holandskou omáčkou a zemiakmi

Výborne ochutený bol šalát *Tabbouleh* (9,70 €), všetko deklarované v ňom bolo aj citiť. Ingrediencie boli pridané s citom, ničoho nebolo priveľa. Limetkový dresing na rímskom šaláte bol úplne úžasný, grilovaný halloumi syr chuťovo štandardný, na ňom ale asi nie je čo vylepšovať, len mohol byť teplejší. Aj kombinácia bulgur - paradajky je dobrá, pochutnali sme si.

Objednali sme si tiež *Trhané hovädzie plece* (12,20 €) so zemiakovými gnocchi, krémom z pečených paradajok a tvrdým talianskym syrom pecorino. Na rozdiel od iných jedál sme v tomto prípade nemali z hľadiska teploty jedla žiadne výhrady, bola ideálna. Hovädzie mäso bolo veľmi jemné a mäkučké, chuť gnocchi vyvážená, celé to bolo výborne dochutené. (bn)

Foto: nc, jg, in

Naše hodnotenie: ★★★★★
Maximum: 5 hviezdíček
Reštaurácia nebola o návšteve informovaná. Konzumáciu si redakcia platila sama.

Najviac vás zaujalo na našom webe banoviny.sk

Bratislavské
Noviny.sk
www.facebook.sk/banoviny

Primátor Matúš Vallo bilancoval tri roky na čele mesta - ako ste s ním spokojní vy?

Martin Balaz: Výstavbu električky v Petržalke ste prakticky nezačali - idú sa len piliť stromy pokiaľ viem. Neverím, že to do termínu stihniete. Navyše, zároveň s touto výstavbou robíte všetko pre to, aby sa zastavala aj posledná zeleň, čo zostala v Petržalke...

Peter Cu: Nedá sa povedať, že by nič neurobil. Áno, veľa urobil. Pre mňa ako občana sa ale nič nezmenilo... Pre mňa je vzor Trnava. Treba zrušiť v centre autá a všetky cesty dať iba pre MHD a cyklotrasy, aby sme sa posunuli. Plus viac zelených parkov vybudovať. Stačí sa porovnať s inými metropolami. A to zbúranie hradného kopca ma sklamalo.

Ola Becker: Stále je to o 100 % viac ako predchádzajúce vedenie. Všetko je len uhol pohľadu... Na Slovensku čoraz častejšie platí „kto chce psa biť, palicu si nájde“.

Juraj Puchel: Jasné, že pochybil, zakopol, nevyriešil... a potom ukázal, premenil a odkomunikoval. Je to najlepší primátor, čo tu kedy bol!

Andrej Kovacik: Nenosím ružové okuliare a je toho stále veľa na zlepšenie. Ale Vallo je tu 3 roky a je vidieť, že je architekt a má zmysel pre to, ako má mesto fungovať. Tiež sa mi páči, že na rozdiel od veľkej politiky, a hlavne, ak to porovná s érou Nesrovnala, nevedie žiadne nezmyselné boje v mestskom parlamente. Za mňa 9 z 10.

Bratislava bude prevádzkovať verejné osvetlenie sama, založí preto novú firmu

X rokov, alebo zriadiť štátnu firmu, prenajať priestory, nakúpiť techniku, zaškoliť ľudí, platiť ľudí... a zaplatiť za jej služby?

Marián Tiňo: Verejné osvetlenie je v takom stave, akoby ho už 20 rokov nemal na starosti nikto. Ako sa volá firma, ktorá jedine, čo vie, je odrezať odhnitý stĺp?

Rado Siraň: Štátna firma na správu verejného osvetlenia je blbosť, keď sa táto služba dá nakúpiť od súkromníka lacnejšie. Čo je lacnejší variant: Nakúpiť služby od spoločnosti profesionálne sa zaoberajúcej osvetlením

Foto: shutterstock

Váš názor nás zaujíma

Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každé dva týždne z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trefné aj vtipné, a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Odmietame odstránenie sochy Mareka Čulena

Na tejto strane sme v minulom čísle Bratislavských novín priniesli niekoľko reakcií našich čitateľov k návrhu Starého Mesta odstrániť sochu Mareka Čulena. O zverejnenie stanoviska nás teraz požiadal **Martin Krno, predseda Oblasťného výboru SZPB**. Vybrali sme z neho:
„V parčíku pri Úrade vlády SR nestojí pomník nejakému zločineckému režimu, ale konkrétnej historickej osobnosti, na ktorú sa treba dívať komplexne, a nie čierno-bielo. Marek Čulen ako člen ľavicovej parlamentnej strany za prvej ČSR obhajoval práva a obhajoval životné záujmy drobných roľníkov, ktorí osobitne v rokoch hospodárskych kríz patrili medzi najchudobnejšie vrstvy spoločnosti. V 30. rokoch minulého storočia sa angažoval aj na podujatiach zameraných proti rastúcej hrozbe fašizmu a nacizmu a na obranu republiky pred agresívnymi požiadavkami hitlerovského Nemecka. Nie náhodou ho v roku 1939 medzi prvými zatklo a väznilo gestapo... Ak sa uvažuje o inom využití priestoru súčasného parčíka, napríklad, aby sa tam postavil Hrob Neznámeho vojaka, umelecky hodnotnú sochu od akademického sochára Vladimíra Mátovského netreba likvidovať či zatvárať do depozitára, ale mala by sa preložiť na iné dôstojné miesto na území Bratislavy.“

Foto: Staré Mesto

VIANOČNÝ KONCERT PRE VŠETKÝCH ČECHOV A SLOVÁKOV

Účinkujú: Marek Gernát, Anna Servitská a Peter Stašák

Kedy? 25.12.2021 Sviatok Božieho narodenia Začiatok o 18:30 hod.

Sledujte nás naživo online cez youtube káňal Peter Stašák Levoca Minorití a levoca.minorití.sk

Viac info 0949 150 500

PONÚKAM ZDARMA
NACENENIE VAŠEJ
NEHNUTEĽNOSTI
DO 24 HOD.

Tel. kontakt:
0948 871 863

Nevyhadzujte knihy
darujte ich nám
Kontakt: 0907 701786

ORTOINOVA – Súkromná traumatologicko-ortopedická ambulancia*

Nájdete nás v zdravotnom stredisku,
ul. Pavlovičova 3 na Trnávke v Bratislave.

MUDr. Tomáš Horňák a zdravotná sestra
Mgr. Zuzana Schmidtová s pacientkou.

Na vyšetrenie sa objednajte
telefonicky: 0948 395 168
alebo e-mailom: info@pharco.sk

TEŠÍME SA NA VÁS!

www.ortoinova.sk

*s plnou úhradou pacienta

**ZACHRÁŇTE SI KĽB,
ODDIAĽTE JEHO VÝMENU!**

Unikátne bioaktívne hojenie kĺbu
a kĺbovej chrupavky

Zdravotnícke pomôcky

1 kúra až na 6-12 mesiacov

Liečba fibrinovým derivátom bohatým
na hojivé cytokíny prispieva k záchrane kĺbu

NEŽITE V DOMÁCNOSTIACH S PLESŇAMI

BIOREPEL® – biocidny výrobok s mikroorganizmom *Pythium oligandrum* na odstránenie plesní na stenách a preventívne ošetrovanie proti plesniam.

Nezapácha, neleptá.
Určený pre širokú verejnosť a profesionálov.

Dlhodobý koniec plesní v obytných miestnostiach, spálňach, detských izbách, kuchyniach, výrobných a skladoch potravín, ale aj v pivniciach, stajniach...

Prípravok **BIOREPEL®** s múdrou hubou *Pythium oligandrum* dostanete v **predajniach Kuzlo farieb**, v predajniach farieb, v reťazcoch v oddeleniach s farbami alebo v drogériách predávajúcich farby.

Používajte biocidy bezpečným spôsobom.
Pred použitím si vždy prečítajte etiketu a informácie o prípravku.

Distribútor pre Slovensko:
BAL SLOVAKIA, s. r. o.
Výrobca: Biopreparáty spol. s r. o.

MÚDRA HUBA

Biorepel
FUNGUS

www.biorepel.cz

Chcete vidieť divú zver?

BRATISLAVA

V Malých Karpatoch na trase medzi Račou a Mariankou pribudla pozorovňa zvierat.

Nenápadný drevený objekt, do ktorého sa vojde menšia skupinka ľudí, má názov Vydrice. Pomenovanie je odvodené od tamjšej lokality, keďže pozorovňa je v území, kde pramení vodný tok Vydrice. Môžete tam pozorovať divú zver, napríklad daniely, muflóny, diviaky, lišky a bažanty. V pešej dostupnosti sú aj ďalšie rekreačné miesta ako Pánova lúka, Studnička Zbojnička a Malý Slávin. (ts)

Policajti sú aj v centre Nivy

RUŽINOV

Štátna polícia má v Bratislave ďalšiu stanicu, a to v priestoroch multifunkčného centra Nivy, v blízkosti nového autobusového terminálu.

Stanica na Mlynských nívách patrí pod Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave II. Policajti sú pripravení zasiahnuť pri oznámení o spáchaní trestných činov, priestupkov, strát, nezvestnosti či iných udalostiach v priestoroch novej autobusovej stanice. (TASR)

Ďalšia služba klientom BVS

RUŽINOV

Občania využívajúci služby Bratislavskej vodárenskej spoločnosti (BVS) môžu vybaviť potrebnú agendu v novom kontaktnom centre. Pracovisko v obchodnom dome pri Trnavskom mýte je prístupné sedem dní v týždni od 10. do 20. h. Zákazníci majú k dispozícii osem kontaktných bodov, kde môžu vybaviť bežnú agendu či zmluvné vzťahy alebo konzultovať svoje projekty s odborníkmi. (TASR)

Ondrejský cintorín si zaslúži lepšiu starostlivosť

Strecha hrobky sa prepadáva dovnútra – toto upozornenie sa objavilo aj v odkaze pre starostu ešte v roku 2016.

STARÉ MESTO

Historický Ondrejský cintorín vyhladáva veľa ľudí, aby si tu oddýchli od ruchu mesta, no často odchádzajú znechutení. Starostlivosť o túto kultúrnu pamiatku zďaleka nie je taká, akú si zaslúži. Prechádzky okolo niektorých hrobových miest môžu byť dokonca nebezpečné, pričom mnohé sú v havarijnom stave už roky. Nezaújima to kompetentných?

Ondrejský cintorín, ktorý patrí k najstarším v Bratislave, bol založený v roku 1784. Za uplynulých vyše dvoch storočí tu pochovali mnohých významných občanov niekdajšieho Prešporka, ale aj súčasnej Bratislavy a Slovenska.

Už v časoch, keď bola Bratislava korunovačným mestom uhorských kráľov a sídlom uhorského snemu, tu našli miesto svojho posledného odpočinku nielen členovia známych šľachtických rodov a cirkevní hodnostári, ale aj vysokí štátni úradníci. Postupne pribúdali honosné i menej okázalé rodinné hrobky, ktoré sú dodnes nemými svedkami pohnutej histórie nášho mesta. Viaceré boli vyhlásené za kultúrnu pamiatku.

Bežného návštevníka zaskočí na cintoríne niekoľko

vecí. Človek by očakával, že starostlivosť o toto pietne miesto bude na úrovni primeranej jeho významu. Skutočnosť je však prinajmenšom rozpačitá. Nájdu sa totiž pomníky nielen zubom času načaté, ale aj zničené a zvalené. Je zrejmé, že rodiny mŕtvych z čias podunajskej monarchie už buď vymreli, alebo po mnoho-ročnom pobyte v zahraničí, kde si našli nový domov, zabudli na svoje bratislavské korene a hroby svojich predkov. Monumentálne pomníky sú v niektorých prípadoch také vychýlené z vertikálnej polohy, že hrozí ich zrútenie, iné už podľahli gravitácii. Machom zarastené betónové dosky na viacerých hroboch sú vychýlené a odhaľujú centimetrové otvory dovnútra. A drevené lavičky rozmiestnené po cintoríne sú z veľkej časti zničené, polámané či prehnité.

Marianum: Za rok sme investovali takmer 157-tisíc

Ondrejský cintorín je vo vlastníctve Rímskokatolíckej cirkvi, pričom organizácia Marianum – Pohrebničníctvo mesta Bratislava má zverenú do správy jeho údržbu. „To znamená najmä udržiavanie poriadku, udržiavanie čistých obvodových múrov cintorína a údržbu chodníkov. Okrem bežnej údržby sme za posledný rok vymenili malú historickú bránu aj hlavnú bránu pre vstup vozidiel a na obvodových múroch z dvoch strán odstránili graffiti,“ vysvetlila za Marianum Katarína Šemberová, vedúca oddelenia komunikácie a obchodu.

Suma vynaložená na spomínané práce dosiahla takmer 157-tisíc eur. Ďalším plánom sú

Návštevník Ondrejského cintorína môže byť právom znechutený. Kontrast oproti vedľajšej pekne upravenej a hojne navštevovanej Medickej záhrade je výrazný. Ako keby bol mimo záujmu kompetentných, ktorí nemajú snahu o nápravu. Pritom je možné tento nelichotivý stav zlepšiť aj bez vynaloženia väčších finančných prostriedkov, už len opravou zničených lavičiek.

Simona Hollósyová

Foto: bn

Viac foto na www.banoviny.sk

Padajúci pomník podopiera železná tyč.

Zničené lavičky začína Marianum vymieňať.

najmä opravy priľahlých chodníkov na cintoríne, rekonštrukcia budovy správcu a osadenie novej studničky. Staré zničené lavičky už začali nahrádzať novým mestským mobiliárom, dohromady ich vymenia 45. Organizácia sa zároveň snaží dohľadať pozostalých, ktorí by sa mali o hrobové miesto postarať. „Dohľad nad historickými pomníkmi má Krajský pamiatkový úrad, resp. Mestský ústav ochrany pamiatok. Spolupracujeme s nimi v prípade, že je potrebné v záujme ochrany zdravia návštevníkov riešiť havarijné stavy týchto pomníkov,“ doplnila Šemberová. (bn)

Správy z podsvetia

Pozor na podvodné telefonáty! O sedemtisíc eur prišla pred pár dňami 81-ročná pani z BRATISLAVY, ktorej neznámy muž zavolať na pevnú linku. Použil pri tom známy trik - tvrdil, že jej syn mal dopravnú nehodu a pre náhradu škody, ktorú spôsobil, má poslať peniaze na konkrétne číslo účtu. Stará pani mu požadovanú sumu následne poslala. Polícia upozorňuje, že páchatelia si vyberajú fyzicky slabšie obete a využívajú ich dôverčivosť a bezbrannosť. Seniorom odporúča, aby zvýšili obozretnosť, ak ich akákoľvek osoba požiada telefonicky o požičanie peňazí a overili si situáciu u svojich blízkych či príbuzných. Ignorovať treba aj výhovorky osôb po telefóne, že majú iný hlas preto, lebo sú chorí. (TASR, bn)

Ako vyhánali hriech a žobrotu z nemravnej Vydrice

Bratislava kedysi

Hriešna Vydrice ako súčasť bratislavského Podhradia bola osudovo spojená so všetkými zmenami, ktorými táto časť Starého mesta vo svojej histórii prechádzala. „Dnes je táto časť nielen zo stránky stavebnej, hygienickej a pod., ale aj zo stránky morálnej najzávadnejšou časťou mesta,“ uvádza sa v dôvodovej správe k osnove pripravovaného Nariadenia SNR o asanácii podhradskej štvrte mesta Bratislavy z októbra 1948. Podľa tejto správy sa tu „oddávna usadzovali ľudia nestáleho pobytu“ a podstatná časť tamojšieho obyvateľstva „nemala stále zamestnanie a živila sa najčastejšie ilegálnymi a mravne neprípustnými prostriedkami“.

Nedostatky „sociálneho rázu“ na Vydrici, ktoré sa mali odstrániť, sa týkali predovšetkým mestských žobrákov a rôznych tulákov, ktorí tu desaťročia nachádzali bezpečný sociálny azyl. Režim po februári 1948 sa rozhodol „železnou metlou“ vymiesť zo spoločnosti všetky „neperspektívne“ skupiny obyvateľov. Na bezpečnostnom odbore Povereníctva vnútra už 12. apríla 1948 rozhodli o zatvorení hodinových hotelov a „niektorých nočných lokálov, najmä v lokalite Podhradia a Vydrice“, a zároveň pripravili návrh zdravotných

Prídavková ulica s pohľadom na hrad.

a mravnostných opatrení pre túto oblasť mesta. Zahŕňalo, pasákov, tulákov a žobrákov, notorických pijanov, kartárov a hazardných hráčov, ale aj „požívačov omamných jedov“ vyhlásili za asociálne živly a začali proti nim „zákonný boj“.

Úradným nariadením zrušilo Povereníctvo sociálnej spravodlivosti tzv. žobráčkov mesta, čiže „povolenia k prevádzke žobravej hudby (flašinetmi, verklikmi, ťa-hacimi harmonikami v kaviarňach, hoteloch a nočných lokáloch)“ a úrady zobrali pod kontrolu lotérie a povolené zbierky milodarov. Zrušili stávkové kancelárie (v Starom Meste na Rybnom námestí a Michalskej ulici) a príslušníci národnej bezpečnosti rozohrali známe „hniezda“ hazardných hráčov. Nariadenie o likvidácii sociálnych živlov zmenilo po roku 1948 dovtedajší kolorit mesta. Vydanie nariadenia o likvidácii tzv. zakrytej žobroty, do ktorej mestské úrady zaradili „podomové ponúkanie menejcenných predmetov, predaj zápalky a nemravných pohľadníc“ znamenalo i koniec lacných Jožkov s ich drevenými krošňami, hrebeňmi, zrkadielkami, a najmä s nezabudnuteľnými nožikmi sarajevo, koniec andersenových dievčatiek so zápalkami (H. Ch. Andersena vraj práve takého stretnutie počas náv-

Dvor vo Vydrici približne v roku 1935.

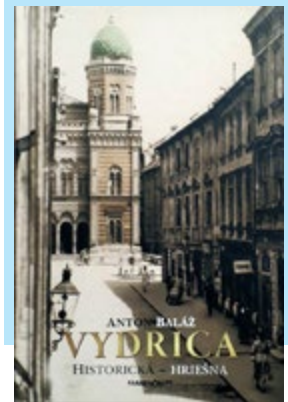
števy Bratislavy inšpirovalo k napísaniu slávnej rozprávky Dievčatko so zápalkami), ba i predavačov ateliérových erotických obrázkov, ktoré si od nich po jednom tajne kupovali trinásťroční mestskí pubertiaci a ktorých kolekcie mizli vo vreckách dunajských námorníkov a krátko aj amerických vojakov, ktorí sem prichádzali zo svojej okupačnej zóny vo Viedni. Po všetkých týchto policajných opatreniach sa začal z tejtoestskej lokality rýchlo vytrácať ten „prepestrý svet“, ktorý na Vydrici v roku 1938 a v rokoch, keď tam býval, obdivoval akademický maliar Štefan Bednár.

Popri odstraňovaní nedostatkov sociálneho rázu sa začali rázne odstraňovať i nedostatky „mravného rázu“. Zámer asanovať Podhradie už v tomto období sa však nerealizoval, hoci Národný výbor v Bratislave (taký bol po roku 1945 oficiálny názov magistrátu mesta) ako budúci stavebník už pripravil aj paragrafovaný návrh... Likvidácia

Podhradského nábrevia, Zuckermendlu a západnej časti Vydrice sa zavŕšila po roku 1965, okolo roku 1970 všetky domy na Vydrici zbúrali. Definitívne do minulosti sa však nepresťahovali všetci jej hriešni ľudia. A najmä nezahnú najstaršie vydrické remeslo. (bn)

Foto: Vydavateľstvo Marenčin PT

Spracované podľa knihy Antona Baláza VYDRICA historická – hriešna, Vydavateľstvo Marenčin PT (so súhlasom vydavateľstva)

Bratislavské Noviny
vyjdú o mesiac
14. januára 2022

	Charles Dickens	zvonec	druh viniča	stalo sa redším	Pomôcky: Mars, ke- ser, kore, nontroit	3. časť tajničky	Július (dom.)	ženské meno	ale, avšak	koketu- júca	ozdobia pierkom	Pomôcky: melado, omodýnia, herold	2. časť tajničky	urobila vrúcnejším
	skratka západuju- hozápadu				ujec (hypok.)							EČV Nových Zámkov		
	dôveruj				ľudoopica lúpaním odstránia							rímske číslo 4 slnce, po anglicky		
	rezaním odstránila stal sa starším								rybárska sieť zváraním pripájal					
Autor križovky: Juraj Mitošinka	značka kilonew- tonmetra	alkoho- lický nápoj	čoskoro klepaním zhotoviť					timia perami krovitá rastlina						
mierny pravidelný beh				spoj dovedna zápach (v med.)			krátko citoslovce rozpakov							
1. časť tajničky					opuchnutá časť tela obliznú sa							skratka značky liatím prídali		
neod- stredená trstinová cukrovina					tykajúca sa ujmy zodierajú sa						vzorec jodidu olovného zaklipkali			
Pomôcky: dvorný ce- label. klo- koč, jerez, apus, sun	remoniar prestaň variť					vzdychá (expr.) kalí				poskyto- val úkryt druh kôrovca				
skončím pranie						mravnosť (kniž.) 4. časť tajničky								
veľký odkrojený kus chleba				zotni sekerou zbijú (expr.)			tľaplo (expr.) kočovní kmene						stredovekí speváci a herci	
spletať				smerom od stredu rúbme				banditi mesiac Urána						
typ ruského lietadla (Antonov)			často trúsí trhlínka v skle (sklár.)					slangové slovo oddiel silúru						
buchnú sa (expr.)						rímsky boh vojny ženské meno				obyvateľ Ilýrie ušiel, zdrhol				
Pomôcky: irbis, flé- ra, salop. igrici	malý obrazový symbol (inform.)	Libuša (dom.) jednoklon- ný nerast			zistujem mieru dokonči kosenie					jodid indný mužské meno				
5. časť tajničky					vlastné danielovi tykajúce sa mole							značka aktínia leopard snežný		
v antickej architektú- re plastiky žien				monofónia (hovor.) ženské meno			upli si (expr.) čarodejník (kniž.)							
osobné zámeno				dovŕš, dokonči Anabela (dom.)				trením rozdrob šikmý					túžil za niečím (kniž.)	
značka pre niť			balónový plášť (hovor.) trikot						návest' (inform.) sínus, po česky					
ženské meno						grécky boh lásky mohol				ženské meno Liliána (dom.)				
Pomôcky: Ariel, Artemis, Avari	typické pre orla všetko, po česky				pokosil žrd' na voze					sekanie sa Amatérska atletická asociácia				
dostáva sa dovnútra					bolesť v lopatke fosfid uránu							EČV Komárna citoslovce výsmechu		
prenasle- dujeme (hovor.)								chytte						
toto, po rusky				obracaj sa s výzvou (kniž.)				natiahol ruku sme- rom k nie- čomu						